

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo na vsa leta 26 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom na vsa leta 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača na vsa leta 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vplačila naročnine se ne odira. — Za oznanila se plačuje od petorostopne petit-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni se izvele frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravlništvo pa v pritličju. — Upravlništvo naj se blagovolije pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ob odkritju Prešérnovnega spomenika

v Ljubljani dne 10. septembra 1905. l.

„И памятникъ воздвигъ себѣ нерукотворный...“
Пушкинъ.

In spet stojiš medžnami, pesnik,
in spet ti gledamo v obraz.
A ti z granitnega prestola
oziraš danes se na nas.

Poznaš, Prešeren, še to mesto,
ki se blešči ti pred očmi?
Glej, tu si ljubil, trpel, pesnil
najlepše mlade svoje dni...

In nas, ki prišli smo se klanjat
pred kip tvoj bronasti, poznaš?
Rojaki tvoji smo in bratje,
in, pesnik ti, si naš, ves naš!

Naš bil si vedno, naš ostaneš!
Naš jezik tvoj je, naš duh tvoj.
In v naši duši si postavil
že davno živ pomnik si svoj!

In tá pomnik — pesnitve tvoje —
je dražji nego iz zlatá;
v nas stal bo, dokler ne izgine
rojak poslednji tvoj s svetá...

In ko ti gledamo v obličje,
ki s piedestala nas motriš,
se zdi nam, da odpiráš usta
kovinska in da govoriš.

Tod gnete pred teboj se ljudstvo,
pa gledaš pisani ta svet...
In spet srce se ti oživlja
in lira tvoja poje spet.

Zvenijo strune nežno rahlo,
saj o ljubezni nam pojó.
Kdor pride mimo, te poslušá.
Kakó sladkó je za uho!

Balade in romance mične
pripoveduje spev nam tvoj.
Povodnji mož zdaj pleše z Urškoj
in zdaj gre Črtomir na boj...

In dalje, dalje ti zvenijo
akordi čisti v jasni dan...
In zdaj naraščajo močnejše
in zabučijo ko orkan:

„V sovražnike 'z oblakov
rodú naj naš'ga trešči grom!
Prost ko je bil očakov
naprej naj bo Slovencev dom!
Naj zdoré
njih roké
si spone, kjer jim še težé!
Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo!
Otrok kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in z njo čast,
obilnost bodo naša last!
Živé naj vsi narodi,
ki hrepené dočakať dan,
da, koder solnce hodi,
prepír iz světa bo pregnan:
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!...“

Poj nam zdravice-davorije,
jasnejših, lepših dnij glasnik!
Pojoč nam kaži pot k svobodi,
naš prerok, narodni vodnik!

Poj nam, poj nam! Naj navdušuje
v življenja borbi nas tvoj spev!
A v srcih naših odgovarjaj
stotisočeren ti odmev

ob Savi, Muri, Dravi, Soči,
kjer naša Adrija šumi,
po vseh ravninah in planinah,
kjer jezik naš se govori!

Poj, kak je lepa domovina,
ta draga, stara naša last,
kak svet je boj za prava njena,
za nje svobodo, njeno čast!

Poj nam in trdno stoj ko skala,
duhá slovenskega ti lik,
podoba poezije naše
in narodne moči pomnik!

Stoj, genij, in govori bratom:
Le ideali vžigajo
življenje pravo v prsih naših
ter dušo v večnost dvigajo.

A. Aškerc.

Slovenski genij.

Napisal dr. Ivan Prijatelj.

... v zlatih žrkah slava se bo brala od naroda do naroda tvojega imena.

Prešeren.

Prešeren ... S čutom narodne pobožnosti naj izgovori slednji Slovenec to ime in zaveda naj se, da je izgovoril ime „svojega srca gospoda.“

Ko je slovenski narod še ležal v povojih, ko še ni mogel gibati svojih udov, ko še ni mogel govoriti in je jecljal prve okorne stavke, ko mu je ozko, tesno obzorje otroške sobice, kamor so ga bile zaprle „skrbne“ dojilje, še oklepalo misel in omejevalo fantazijo, takrat je Prešeren hodil po slovenski zemlji s trdnim, zastavnim korakom zavestno nacionalno pot namesto vsega naroda. Za ves narod je govoril, mislil za celokupno slovensko dušo, davajoč duška njenim čustvom in sklepaajoč zvezo z evropsko kulturo v imenu mladega naroda, ki je imel priti.

Deviška in skoro nedotaknjena kakor neodkrit priroden zaklad je ležala pred njegovim prihodom slovenska duša in čakala, da se zbudi njen kralj Matjaž ter jo povede na solučno pot kulture. Trebili so pot do nje sluteči raziskovalci tudi pred Prešernom. Vhoda do nje je iskal plemeniti baron Cojz, na poti in v žarki ljubezni do nje je izgorela ognjevita duša Linhart in za njo se je „vbadal in vpiral“ dobrodušni skrbni Vodnik. A vse to so bili le poizkusi, in mladi, nastopajoči narodni heroj ni mogel „hoditi“ za nobenim, niti za Vodnikom ne. Direktivo je čutil edino v svoji duši. Ali v tej krasni duševni organizaciji so se bile utelesile pod ugodno zvezdo najboljšje in najlepše moči slovenskega plemena in se združile v genijalno strukturo. S tem dragocenim duševnim zakladom se je mogel smelo podati v tujino, zakaj ni mu mogel biti odvzet. Veliki kulturni svet mu je ta prirojeni demant samo izbrusil v sijajen briljant. In poslej je ta briljant rezal, zbiral duševne žarke in jih razkošno razsipal. Razrezal je vsa otemnjena in oprasena stekla, ki je bil z njimi obdan slovenski duh, in dobil je razgled iz oči v oči s prirodo samo in njenimi vekovečnimi vprašanji. — Mi vemo, da se je Prešeren otresel vseh duševnih hipnoz in da je „sam šel skoz življenja zmede.“ Odločil se je za to trnjevo pot, dasi je vedel in povedal že v eni svojih prvih pesmi: „Slovo od mladosti,“ kaj ga čaka. Čakalo ga je preganjanje oblastnikov, mandarinov in boncev, čakale so ga pa tudi vse notranje bridkosti ki se jim ne izogne nihče, kdor gre po strmi, samostojni poti duha, živeč se od sadja z drevesa spoznanja: razočaranje, prevara, obup. A on je vedel, da so na tej in isti poti duševne samodelnosti obenem tudi užitki nadej in svetlih razgledov, pa se ni strašil vzeti na svoje rame križ, ki ga je dobil od slovenskega plemena s svojo samoniklo dušo, ter iti z njim skozi „peklo, al nebo.“ Kakor Prometej ogenj na zemljo je prinesel Prešeren iskro misli med svoj narod in kakor Prometej je bil za

to kaznovan s tem, da mu je kragulj kljuval srce „od zore do mraka, od mraka do dne.“

Moško in pogumno je nosil breme duševne osamelosti. In ko je hipno klonil duhom, ni klonil kot osebnost, ampak kot produkt časa in kraja. Usoda mu ni prizancala niti s najbridkejšim spoznanjem, da ne more primiti in združiti svojega idealizma s kaotičnomrtvo slovensko realnostjo. — Ko je prišel nositelj narodne češke misli — Palacky v podobni duševni položaj, je našel oporo in trdna tla v domači zgo-

Prešeren je bil obdarovan s ne navadno bogatim, slovenskozdravim, dovtetnim in odsivnim čustvom. Umel se je potopiti globoko v čustvo-vanje preprostega naroda in pisal Vrazu, da sklada pesmi, „ki bodo kmetijskim fantom dopadle“. Posodil je svojo gib-čno besedo negavi slovenski deklici in vtil v krepke verze to, kar ji govori „oče stari, stari oče, sivi mož“, trda grča, slovenski kmet. V ljubezni, tem „perpetuum mobile“ človeškega rodu se je odzvala v njem kakor na občutni membrani vsaka nijansa od boječe prve

Zlasti pa so dobili obliko v Prešernovi poeziji bogati in neizmerno komplicirani fakti njegove duše: odjeki pisanega sveta, stokrat odmevani v njegovih čustvih in nekatere sijajne kristalizacije iz čustev v misli, dasi to poslednje ni niti slovenska niti slovanska najmočnejša stran. In za vse te svoje in narodne duševne akte je znal najti njegov duh polnozvočne, jasne simbole in prisposode, dihaajoče blagodejno realnost in življenje. Za vse te najfinejše dihe slovenske duše je znal s svojim prirojenim okusom najti izraze v jeziku,

rahljal je zanj, iz katere je v manj nego sto letih vzrastel „grm cvetoč“ lepe slovenske literature, na katerem se sedaj lahko „vršiški v šepetu poljubujejo“, kakor je rekel Kette, ki je to najbolj spoznal in sam najbolje čutil.

Umevno je, da se je duh, ki je stal narodni duši tako blizu, tudi globoko zavedal celokupnih potreb in bodočnosti naroda ter svoje naloge v njem. Prešeren ni bil nikak agitator, za to je bil preintenzivne, prenotranje nature. A on si je bil o bodočnosti svojega naroda tako na jasnem in trdnem, da ga niso mogle prekreniti vse mladostnofantastične ideje velikih okvirov brez vsebin. On je vedel za svoj narod samo eno sredstvo, ki ga more rešiti propada in mu zagotoviti bodočnost: svobodna izobrazba na podlagi izobraženega narodnega jezika. Pregloboko je čutil in vpošteval razvitek stvari samih in tok prirode, da bi bil eksperimentalni preko nje z narodno bodočnostjo. Poznal je zgodovino in usode narodov ter vedel kako so propadali največji ekstenzivni rodovi, a mali, intenzivni, misleči na svojo vsebino, ne samo na svoje meje se ohranjali; in naj so tudi začasno izgubljali zunanjo politično samostojnost, v svoji neumljivi, notranji vsebini so ostali svobodni in pogumno gredo pod to ali drugo vnanjo zastavo nasproti velikemu sodnjemu dnevu narodov, ob katerem bo splošnočloveška kultura (το παν) v ognju prosvetne konkurence preizkusila vse svoje delavce in ločila kulturnozrele in zmogljive od nezrelih in nezmožnih.

Zanašati se na svoje lastne moči, to je bil Prešernu prvi narodnokulturni cilj. A bil mu ni edini. Preveč je sam na sebi čutil, kako so tudi v duševnem razvitku važni, pospešujoči in duševno sorodni vplivi, da bi bil kdaj postal „separatist“. Ne, Prešernovega širokega, uravnovešenega duha ni mogoče spraviti v nobeno ozko in strmo strujo in naj bi se imenovala tudi „kranjski separatizem“. Ako je odklanjal socialno-politično vseslovanstvo in ilirstvo, je to delal, ker je to takrat bila pač samo ideja brez glavnega pogoja realizacije: socialopolitične podlage. Zato pa je s tem večjo ljubeznijo težil po dotiki s sorodnim razvitim slovanskim duhom. Smelo si upam trditi, da v tako ozkem duševnem edinstvu s slovanskimi najboljšimi duhovi nismo bili v nobeni dobi naše literature, kakor takrat, ko je v tridesetih letih prejšnjega stoletja Prešeren v svojih najzrelejših pesmih sklenil krasno kulturno zvezo: Mickiewicz-Kollar-Prešeren. — Prešeren je postavil Slovence na trdne, ker kulturne noge, zavedajoč se, da čim bolj bodo kulturno rasti, tembolj se bodo po prirodnih zakonih asimilacije sorodnih organizmov bližali večjim slovanskim družinam. Prešernov nazor je obveljal; in vsakdo iz nas, ki je občutil vpliv slovanske kulture in ne samo slovanskih fraz, čuti njegovo silno življensko moč v sebi. Kultura je, ki združuje in

Dalje v prilogi.

Glava Prešernovega kipa.

dovini, v tem hramu narodnega genija. Zaslužjeni Slovenec tudi tega zavetišča ni imel. Imel je samo sebe, zato se je zaprl vase in „trpel brez miru.“

A sedaj imamo podlago narodne prosvete. Zgodovina Prešernovega duševnega življenja je temelj in podlaga slovenskega kulturnega mišljenja. Njegove duševne peripetije mora poznati slednji Slovenec, ki samostojno išče svojo pot in hoče vedeti, česa se mu je ogibati in kam ima trdno zastaviti nogo.

„prošnje“, notranjega hrepenenja pod njenim „oknom“, kjer mlada duša kopni ko drhteče „strune“, — do moškoresigniranega „slovesa“ in obtožbe prevarjenega draženja mladih zaročencev do najglobljih in najstalnejših ženskih čustev materinske sreče. Najoddaljenejši, najrahljejši dih „sile spomina“, ki o njem „komaj se ve“, se je zaznamoval na gladini njegove občutne duše. Igrivi slovenski humor in rezki dovtip, kakor tudi pekoča satira, vsa dolga skala naših zdravih čustev je našla v Prešernu svoj klasičen izraz.

ki se je pred njim rabil skoro izključno le v molitvenikih in utilitarnih bukvah. Čudovit in v zgodovini svetovne literature skoro osamljen je slučaj, da se je človek, živeč v kraljestvu idej in kompliciranem labirintu čustev, mogel tako potapljati v stavbe jezika, ki je živel samo še v razvalinskih odlomkih cerkvene literature in v glubih „rovta“, „kjer govoriti dosti več ne znajo pastirji samski, ko imena črede“. Prešeren je položil umetniškemu slovenskemu jeziku tako visoko in genijalno podlago, kakor je bil visok njegov genij, raz-

LISTEK.

Prešernov spomenik

in njegov ustvaritelj Ivan Zajec.

Jutri se razkrije največji in najlepši spomenik, kar jih je doslej postavil slovenski narod. Pridrži se, da o tem umotvoru po razkritju priobčimo natančnejšo estetično oceno, se nam zdi umestno, da seznanimo slovensko javnost vsaj nekoliko s tem spomenikom in pred vsem z njega ustvariteljem.

Akademski kipar Ivan Zajec se je rodil v Ljubljani dne 15. julija 1869. leta in sicer na Vožarski poti v hiši, ki jo je sezidal njegov oče. Mati Josipina, rojena Valand, mu je umrla, ko je bil Zajec še otrok, ali oče je skrbno pazil na svojega sinka, ki je že v ljudski šoli kazal svojo nenavadno nadarjenost, in ga je vzel k sebi kot vajenca. Umetnikov oče, Franjo Zajec, je bil namreč sam odličen kipar in rezbar, ki se je izšolal v Monakovom in si pridobil velik umetniški ugled na Kranjskem. Franjo Zajec je napravil med

drugimi deli portret škofa Wolfa, ki je v stolni cerkvi, kip škofa Slomška za Maribor, kip škofa Legata za Naklo, kipa sv. Mohorja in Fortunata na ljubljanski stolni cerkvi. Tudi umetnikovi strici so bili kiparji in so izvršili mnogo imenitnih del.

Ivan Zajec je imel brata Frana, ki je bil jako nadarjen, a je zgodaj umrl, in sestro Josipino.

Ostal je pri svojem očetu do njegove smrti. Franjo Zajec je umrl, ko je bil Ivan star 18 let — in ker ni prav ničesar zapustil, je bil mladi umetnik največji revež.

V teh težkih urah mu je priskočila na pomoč blaga gospa, kateri se klanja v hvaležnosti vsa kranjska dežela, ker je največja izmed vseh živčih dobrotnic. Gospa Josipina Hotschevarjeva v Krškem se je zavzela za Zajca in da je Zajec odličen umetnik, za to moramo biti hvaležni neizčrpni dobrotljivosti gospe Hotschevarjeve.

Ves čas, kar je Zajec študiral, dolgih osem let, ga je podpirala gospa Hotschevarjeva in mu tudi kasneje z umetniškimi naročili šla na roke.

L. 1888. je šel Zajec na Dunaj. Ker ni bilo v „Avstrijskem muzeju“ več prostora, je vstopil v umetniško strokovno šolo, kjer je ostal eno leto, potem pa je bil sprejet v akademijo obrazilnih umetnosti. Že drugo leto je dobil Zajec kompozicijsko nagrado — srebrno svetinjo in dva cekina za delo „Bonifacij seka Vodana hrast.“ Germansko nalogo je najbolje rešil — Slovan! V splošni kiparski šoli pri prof. Hellmerju je izdelal Zajec prvo naročilo za javnost, „Sv. družino“ za frančiškansko cerkev. V specialni šoli pri prof. Kundmannu je izvršil Zajec kompozicijo „Prestrašeni satir“ in je dobil zanjo „Spezialschulpreis“ v znesku 400 K. To delo se nahaja v ljubljanskem muzeju.

Naslednje leto je Zajec modeliral grupo „Angel varih“. Ker ni imel denarja, da bi dal to grupo vlti, jo je ponujal raznim dunajskim cerkvam; ponujal jo je zastonj, a ni ničesar opravil. Se pogledati je ni hotel nihče priti. To je Zajca tako razburilo, da je krasno delo — razbil.

Tretje leto je modeliral Adama in Evo, katero delo je shranjeno v ljubljanskem muzeju. To leto (1897) je

dovršil Zajec akademijo in je začel delati kot samostojen umetnik.

V teh osmih letih svoje samostojnosti je Zajec izvršil celo vrsto umetniških del. Prvo naročilo mu je dal šentjakiški župnik g. kanonik Ivan Rozman, ki mu je bil sploh vedno naklonjen. „Izprenjenje na gori Tabor“ je relief, ki je vžidan nad glavnimi vratmi šentjakiške cerkve v Ljubljani.

Z Dunaja se je Zajec preselil v Monakovo, kjer je za župno cerkev v Krškem izdelal štiri reliefe in dva metra visoko Madono. Vse te iz mramorja izdelane umotvore je naročila in plačala gospa Hotschevarjeva, za katere privatni park je Zajec tudi napravil kip cesarice Elizabete.

Ko so bila izvršena ta dela, je Zajec prepotoval Italijo in se potem naselil na Dunaju.

Ravno tedaj se je bil v Ljubljani osnoval odbor za Prešernov spomenik, ki je l. 1898. izdal oklic na narod za zbiranje prispevkov v ta namen. Odbor je izvolil za častna predsednika Simona Gregorčiča in Josipa Stritarja, za predsednika župana Hribarja, za podpredsednika dr. Tavčarja, za tajnika mest-

nega knjigovodjo Frana Trdino in za blagajnika dr. Jos. Stareta.

Razpisanega tekmovanja se je udeležilo sedem umetnikov. Jury je prisodila prvo nagrado 600 K Ivanu Zajcu, drugo nagrado 400 K J. Progarju. Tudi največji del občinstva, ki si je razstavljene osnutke ogledal, se je izrekel za Zajčev oziroma Progarjev projekt, do čim se je drugi del občinstva zavzemal za Bernekerjev načrt.

Dne 27. oktobra 1900 je odbor oddal izvršitev Prešernovega spomenika Ivanu Zajcu. Edini pripomoček, ki ga je zamogel dati odbor Zajcu na razpolaganje, je bila Prešernova slika, ki jo je naslikal Kurz pl. Goldenstein in ki je last dež. šol. nadzornika Fr. Levca. Ta potret pa je naslikan iz spomina in se je moral umetnik na to ozirati.

Zajec je med tem, ko se je vlivlval Prešernov spomenik, izdelal tudi doprni kip Vegov v nadnaravni velikosti. Ta kip se vlije iz brona in se razkrije prihodnje leto v Moravčah.

Zdaj je Prešernov spomenik, čigar tehniško izvršitev je nadzoroval profesor Kundmann, postavljen in se jutri razkrije. Spomenik velja okroglo 71.000 K.

trdno spaja plemena, kaos, neurejenost, zaostalost pa jih drobi in razbija.

Prešeren je bil največji Slovenec in med svojimi rojaki najboljši Slovan. Nad vso to krasno duševno strukturo pa kraljuje to, kar ga dviga nad ozke slovenske meje — njegova človečnost. Prešeren je bil pravi, nam tako blizki človek v trenutkih, ko je pri največjem pogumu misli postajal malopen, ko je omahoval, dvomil, obupal; ko se je zamotal v težke življenjske zveze in iz človeškega smiljenja ostajal v njih. A bil je zopet nadčloveški, ko se je dvigal iz takšnega stanja tako visoko, da je mogel vse tolažiti in v najmračnejših dneh prorokovati svojemu narodu „jasna vremena“, v onih hipih, ko je za vse imel tolažbo in svetlo nadejo, a zase nobene.

Prešeren je mogel biti mislec, poet, Slovenec, Slovan, a pri tem vedno in povsod — človek, lahko bi rekli naravnost vsa človeka. Zakaj stal je in iskal z najboljšimi evropskimi duhovi v eni vrsti, in ko je izrekel koncem svojega življenjskega dela kratki rezultat svoj: „trpi brez miru!“ je bil to rezultat evropske misli in najnovejša beseda za človeštvo... Prešeren je pesnik slovenske deklace in slovenskega kmetijskega fanta, Prešeren je pesnik ljubice in matere, Prešeren je pesnik slovenskega izobraženca, kulturnega delavca, ki mu leži na srcu izobrazba in ohranitev malega nadarjenega narodiča med Alpami in Adrijo, da ne izginev zgodovini brez sledu in uveljavljenosti; Prešeren je pesnik duševnih bojev pozne romantike, pesnik vseh iščočih in hrepenečih raztrgati duševne vezi in odkriti nove, lastne, slutene perspektive, katerih sled je zapisan v človeškem srcu od vekomaj do vekomaj. Z eno besedo: Prešeren je pesnik sebe, ki je bil doslej naša edina sinteza, — naš genij. Zato je Prešeren svetovni pesnik, za nas tem večji in znamejši, ker je naš edinec, ki je izšel iz našega plemena v veliki svet, da izpričuje o nas.

Prešeren je slovenski kulturni grb. Simonin za Slovenijo je, kakor Shakespeare za Anglijo, Goethe za Nemčijo, Dante za Italijo, Tolstoj za Rusijo, ne politično, ampak plemenskokulturno.

V dnevih svojih potovanj sem prehodil Evropo od enega konca do drugega. Kjerkoli sem našel v daljnem svetu Slovence, odtrganega za vedno od domovine, skoro pri vsakem sem videl, da ima domovino v malem vedno s seboj, ker jo ima v najboljšem, kar imamo, v drobni knjižici — Prešernovih „Poezij“. In povsod se je ponavljala zanimiva okoliščina: naj sem govoril s komerkoli in o katerikoli stvari v domovini, končno smo prišli vedno do Prešerna, ki je ona naša fiksna točka, od katere nezvestno vedno izhajajo in kateri se vedno vračajo, ako si kulturni Slovenec. V spomin mi prihaja tu slovenski profesor, ki sem ga našel v nekem mestu in ki mi je rekel, da

Na visoki skali, dvigajoči se iz svetla, sedi iz brona vilita muza pesništva in drži v roki lovorjev venec, da ž njim poslavlja pesnika. Muza je vitka in nežna in na pol zaprte oči ji dajejo sanjav izraz. Pod muzo stoji bronasti kip Prešernov, ki je 3 1/2 m visok. Prešerna je umetnik ovekovečel, ki je zamišljen v pesnikovanje. Obraz je narejen po Goldensteinovi sliki ali lepo idealiziran; poteze so plemenite, izraz je duhovit, a obranjen je kranjski tipus. V tehniškem oziru sta Prešeren in muza znamenito lepo izvršena.

Na straneh spomenika sta dva reliefa. Prvemu je vzeti motiv iz Prešernovega „Ribiča“. Ribič jadra ponoči na morju, da bi došel zvezdo sreče, a morske vile ga zapeljejo v nesrečo. Drugi relief predstavlja prizor iz „Krstu pri Savici“, ko se Črtomir za vedno poslavlja od Bogomile. Tudi reliefa sta krasno izvedena.

Skala, na kateri sedi muza, je iz baveno-granita, podstavek iz pohorskega granita. Kamnosečka dela je jako lepo izvršil ljubljanski kamnosek J. Vodnik.

Spomenik je mogočen in veličasten in dela čast velikemu Prešernu, a tudi čast umetniku Zajcu.

ima Prešerna v svoji noči omarici in ga čita vsak večer, spominjajoč se tako svoje domovine in opravljajoč svojo večerno molitev pred najlepšim oltarjem našega duha.

A tudi Neslovenec iz širokega sveta, ki so slučajno vkljub nezadostnim prevodom odkrili našega Prešerna in ga vžljubili kakor enega izmed svojih poetov, so mi stresli desnico kot kulturnemu bratu, kakor hitro sem se legitimiral z imenom naroda, čigar kulturna legimacija je podpisana z roko njega, ki naj zavestno utripa v vsaki misli in v vsakem čuvstvu slednjega izobraženega Slovenca. Zakaj slovenskemu duhu je in bo vedno in vselej v — Prešernu slava!

Dragim gostom v pozdrav.

Napočil je za narod slovenski velik praznik, kakršnega še ni slavil, odkar se zaveda življenja.

V središču Slovenije, v beli Ljubljani, se ima odkriti spomenik največjemu geniju, kar jih je rodila zemlja slovenska, Francetu Prešernu, ki je z močjo svojega duha dvignil svoj narod na višek kulturnega razvoja, ustvarivši mu v svojih nebeških lepih poezijah idealno krasen pesniški jezik, in ga s tem usposobil, da se sme s ponosom prištevati, dasi zavira sovražne sile njegov razvoj, med najkulturnejše narode v Avstriji in v slovanstvu vobče.

Prestolnica naša Ljubljana si je naдела praznično oblačilo in narod slovenski z vseh strani, kjer se razlega mila naša govorica, hiti v svoje središče, da proslavi dan, ko se odkrije pomnik največjemu sinu, kar jih je zibala mati slovenska, in se pokloni neumrlim manom njegovim.

Celkupna Slovenija, vse, kar čuti narodno, se to pot zbere ob spomeniku pesnika velikana, ki je v časih, ko še Slovencem niso sijale zvezde prijazne in ko je narod še taval v temi narodne nezavednosti, pel, da »vremena Kranjcem bodo se zjasnile, jim mišje zvezde kakor zdaj sijale,« da izkaže zasluženost čast njemu, ki je bil svojemu rodu iz narodne smrtne, stoletne noči prvi buditelj in ki je z nesmrtnimi svojimi umotvori vzbudil rojake svoje k novemu življenju in jih navdušil za neumorno delo na prosvetnem in narodnem polju.

Rojaki, ki ste se zbrali z obal sinje Adrije, s krajev, kjer hiti proti morju deroča Soča, kjer se rodi srebrna Sava, kjer šumi bistra Savina, kjer mogočno svoje valove vali kalna Drava in se družijo njomotna Mura, čast in slava vam, da ste se došli pokloniti spominu najvrednejšega sinu, kar jih je izšlo iz sredine naroda slovenskega, čast in slava vam, saj ste proslavili ž njim i sebe samega.

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

Prvi del.

(Dalje.)

Juri se je porogljivo zasmejal in zbadljivo odgovoril:

„Saj ne mislim izročiti plemenitaveš in mestjanov oglejskemu patrijarhu, marveč samo ubijalce, tatove in zakonolomnike in za te je treba mogočnega in strogega sodnika.“

„Kristus ni tako učil,“ je skoro polglasno rekel Tomaž, a Juri se ni zmenil za njegovo opomnjo nego se zopet obrnil k Rajmondu.

„Koliko je patrijarh pripravljen plačati?“

„Šeststo oglejskih srebrnikov na leto.“

„Dobro! Naj velja kupčija za eno leto.“

Juri je stopil k oknu in gledal nekaj časa ven na morje, na katerem so svetlikali zadnji žarki zapadajočega solca. Naenkrat se je obrnil.

„Rajmondo, jaz potrebujem še več denarja. Kaj bi patrijarh še kupil od mene?“

„Popolno sodstvo nad vsemi krivoverci.“

Toda slovenski narod ne praznuje osamljen svojega velike praznika, vesoljno slovanstvo se spominja v ljubavi dne, ko odkrije najmanjši narod v slovanški družini pomnik velemožu, čigar ime se blešči med prvimi zvezdami na slovanškem obzorju.

In kakor rodni sinovi matere Slovenije, prihite tudi bratje iz sosedne Srbije in iz junaške Hrvatske, ponosni sinovi Libuše in zastopniki velikega naroda ruskega, da se poklonijo manom neumrlega pesnika, ki je že v časih, ko je rod slovanški še snival sen narodne nezavednosti, budril svoje rojake na delo, kličeč jim, da »največ sveta otrokom ališih Slave« in da ho tudi Slovencem že skoro zasini dan, ko bodo našli pot tja, kjer si Slave »sinovi prasto voljo vero in postave«.

Bratje iz slovanških zemelj dojdejo k nam, da proslavi z nami največjega genija slovenskega, in da pokažejo svetu, da smo vsi Slovani ena velika družina, ki jo spajajo v nerazdružno celoto vezi bratstva in ljubavi.

Tu ob spomeniku duševnega velikana, ki je že zdavnaj postal last vsakega slovanstva, se naj že tesneje sklenejo vezi, ki družijo mali narod slovenski z večimi in središnjimi njegovimi brati, poglobi se naj medsebojna ljubav in plemenita ideja slovanke vzajemnosti, potem ho tudi rodu slovenskemu skoro zasijala z obzorja svetla zvezda sreče in sodbode.

Slovenski narod je majhen in slab in jedva z naporom vseh svojih sil se more ubraniti napadom močnejših svojih sovragov; zato si mora iskati v tej svoji težki borbi opore pri svojih bratih, da mu ne kloni duh in mu ne opešajo sile.

Bratje, ki ste došli, da z nami slavite velikega Prešerna, tu ob njegovem spomeniku naj se razžari ideja slovanke vzajemnosti v mogočen zubelj, iz katerega bo črpal narod slovenski novih sil in moči za težak boj, ki ga bje s številnimi svojimi nasprotniki.

Opri na moralno in dejansko Vašo podporo, bo Slovenec zagospodoval na svoji zemlji in vžginit naši voroženki, jak rosa na solinci, zapajujem i mi, bratje, na našoj storonci!

Zastopniki bratskih narodov, ki ste došli k nam, da se radujete in praznujete z nami praznik odkritja slovankega spomenika in da nam pokažete gorko svojo bratsko ljubav, bodite presrečno pozdravljeni, iskreno dobro došli v naši sredini!

Spored prevodu

ob priliki odkritja Prešernovega spomenika.

1. Oddelek ljubljanskega »Sokol« na konjih.

„Priatelj Rajmondo, iz tega pa ne bo nič. Uboj, tatvina in zakonolomstvo, to so hudodelstva, ki se dajo kazati; kriv je tisti, ki je tako dejanje izvršil. S krivoverstvom pa je drugače. Vi, kar vas je v službi oglejskega patrijarha, proglašate vsakega za krivoverca, ki se vam brezpogojno ne pokorava. Krivoverstvo je za vas molzna kravica in sredstvo za maščevanje. Kaj mislite, da ne vem, koliko vam je že vrglo krivoverstvo v Čedadu in v Latisani, Vi! Rajmondo, bi obsodili kot krivoverca in dali sežgati vsakega, kdor bi se ozrl za Vašo krasnooko črno sužnjo, ki je gotovo najnesrečnejše žensko bitje, odkar je Vaša last.“

„Vi bi pač radi tolažili mojo sužnjo?“ z je nekako srdito porogljivostjo vprašal Rajmondo, v čigar očeh je zasvetil plamen sovraštva.

„Jaz ne,“ se je smejal Juri a takoj zopet umolnil, ko se je njegov pogled srečal s Hasanovim pogledom.

Rajmondo je z ostrimi pogledi motril vse navzočne; kakor bi znal čitati v človeških sreh, tako srepo si je vsakega ogledal. Obrnil se je tudi proti Hasanu, ki pa je ostal tako hladan in nepremičen, kakor da mu je usoda odrekla zmožnost misliti in razumevati.

2. Odposlanstvo kraljevega stolnega mesta Belgrada. — 3. Odposlanstvo kraljevega stolnega mesta Praga. — 4. Zastopnik češkega vsučilišča v Pragi. — 5. Zastopnik kluba mladoških poslancev na Dunaju. — 6. Odposlanstvo hrv. stolnega mesta Zagreba. — 7. Zastopnik jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu.

II. Ljubljanska društvena godba. 8. Ljubljanski »Sokol«. — 9. Brežijski »Sokol«. — 10. Celjski »Sokol«. — 11. Žaliski odsek celjskega »Sokola«. — 12. Gorenjski »Sokol«. — 13. Goriški »Sokol«. — 14. Itrijski »Sokol«. — 15. Jeseniški »Sokol«. — 16. Kamniški »Sokol«. — 17. Postojnski »Sokol«. — 18. Primorski »Sokol«. — 19. Šišenski »Sokol«. — 20. Tržaški »Sokol«. — 21. Zagorski »Sokol«. — 22. Hrvatska sokolska zveza. — 23. Žensko telovadno društvo.

III. 24. Akad. ferijalno društvo »Sava«, Ljubljana. — 25. Akad. tehn. društvo »Triglav«, Gradec. — 26. Napr. akad. društvo »Sava«, Dunaj. — 27. Akad. društvo »Ilirija«, Praga. — 28. Akad. umetn. društvo »Vesna«, Dunaj. — 29. Ferial. akad. društvo »Prosveta«, Ljubljana. — 30. a) Ferial. akad. društvo »Bodočnost«, Omož. — 30. b) Ferial. akad. društvo »Adrija«, Trst. — 31. Akad. tehn. društvo »Tabore«, Gradec. — 32. Akad. društvo »Slovenija«, Dunaj. — 33. Zveza češkoslovanških akademikov. — 34. Slovenska dijaška zveza. — 35. K. t. akad. društvo »Zarja«. — 36. Kat. akad. društvo »Danica«.

IV. 37. Društvo slovenskih učiteljk. 38. Učiteljsko društvo za ormoški okraj. — 39. Zveza jugoslovanskih učiteljskih društev.

V. 40. Srbska odposlanstva, Belgrad. 41. Podp. rno društvo za srpske dijake, Zagreb. — 42. Hrvatska odposlanstva, Zagreb. — 43. Zastopniki ameriških Slovencev. — 44. Stajerski Slovencei, Gradec. — 45. Slovensko omizje, Sarajevo. — 46. Društvo odvet in not. uradnikov, Celje. — 47. Slovensko planinsko društvo, Ljubljana. — 48. a) Dramatično društvo, Ljubljana. — 48. b) Ruski kružok. — 49. Pisateljsko podporno društvo, Ljubljana. — 50. a) Društvo književnikov in časnikaev, Ljubljana. — 50. b) Društvo hrvatskih književnikov. 51. Matice Slovanstva, Ljubljana. — 52. Družba sv. Cirila in Metoda, Ljubljana. — 53. Jugoslovanski klub »Slov. besede«, Dunaj. — 54. »Pravnik«, Ljubljana. — 55. a) Zveza slov. odvetnikov, Ljubljana. — 55. b) Mestna hranilnica. — 56. Odvetniška zbornica. — 57. Notarska zbornica. — 58. Županstvo Bove. — 59. Županstvo Kobari. — 60. a) Županstvo Tolmin. — 60. b) Županstvo Lokev. — 60. c) Deputacija oba sveta v Mirnu pri Gorci. — 61. Županstvo Naklo. — 62. Županstvo Litija. — 63. Županstvo Breznica. — 64. Župan in občinski svet mesta Kranj. — 65. Župan in občinski svet dež. stolnega mesta Ljubljane.

VI. Celjska narodna godba. 66. Trgovsko društvo »Merkur«.

VII. 67. Narodna čitalnica, Bled. — 68. Narodna čitalnica, Brežice. — 69.

Narodna čitalnica, Celje. — 70. Narodna čitalnica, Čerkno. — 71. Narodna čitalnica, Čerkno. — 72. Narodna čitalnica, Kamnik. — 73. Narodna čitalnica, Kranj. — 74. Bralno društvo, Kranj. — 75. Bralno in sadjarsko društvo Hajdina, pri Ptuj. — 76. Bralno in sadjarsko društvo, Kreplje. — 77. Narodna čitalnica, Maribor. — 78. Narodna čitalnica, Postojna. — 79. Narodna čitalnica, Ptuj. — 80. Narodna čitalnica, Sežana. — 81. Narodna čitalnica, Škofja Loka. — 82. Narodna čitalnica, Spodnja Šiška. — 83. Narodna čitalnica, Roka. — 84. Tržaško podporno in bralno društvo. — 85. Hrvatska čitalnica, Samobor.

VIII. 86. Slovensko tesarsko in zidar. sko društvo, Ljubljana. — 87. Čevljarsko podporno društvo, Ljubljana. — 88. Osebevalno društvo, Škofja Loka. — 89. Osebevalno društvo, Rožna dolina. — 90. Voino društvo, Ptuj. — 91. Straža ob Savi, Ježica. — 92. Narodna prosveta, Gorica. — 93. Delavsko podporno društvo, Trst. — 94. Kolesarsko društvo, Gorica. — 95. Gasilno društvo, Brdo. — 96. Gasilno društvo, Spodnja Šiška.

IX. Kranjska godba. 97. Slovensko pevsko društvo v Trstu. — 98. Pevsko društvo »Adrija«, Trst. — 99. Pevsko društvo »Sava«, Trst. — 100. Pevsko društvo »Velešica«, Trst. — 101. Pevsko društvo »Hajdrija«, Trst. — 102. Pevsko društvo »Kolo«, Trst. — 103. Pevsko društvo »Zarja«, Trst. — 104. Pevsko društvo »Prešeren«, Boljunec. — 105. Pevsko društvo »Vodnika«, Dolina. — 106. Pevsko društvo »Nabrežina«, Nabrežina. — 107. Pevsko društvo »Ladija«, Devin. — 108. Hrvatsko pevsko društvo »Lavora«, Opatija Volosko. — 109. Glasbeno in dramatično društvo, »Volosko«. — 110. Glasbeno društvo, »Gorica«. — 111. Pevsko društvo »Vranska vila«, Vransko. — 112. Pevsko društvo, Celje. — 113. Pevsko društvo »Ratišovec«, Selce. — 114. Pevsko društvo, Toplice. — 115. Pevsko društvo »Zvone«, Smartno. — 116. Zirovnikov pevski zbor, Š. Vid. — 117. M-šani pevski zbor, Postojna. — 118. Salonski orkester Postojna. — 119. Pevsko društvo »Tabore«, Lokev. — 120. Hrvatsko pevsko društvo »Jadranska vila«, Sušak. — 121. Pevsko društvo »Lirac«, Kamnik. — 122. Tamburaško društvo »Triglav«, Ljubljana. — 123. Hrvatsko tamburaško društvo »Kolo«, Ljubljana. — 124. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, Ljubljana. — 125. Zveza slovenskih pevskih društev. — 126. Pevsko društvo »Ljubljana«, Ljubljana. — 127. Delavsko pevsko društvo »Slavec«, Ljubljana. — 128. »Glasbena Matice« Ljubljana. — 129. Moški in ženski zbor »Glasbene Matice«, Ljubljana.

Iz obrtnega odseka.

Dunaj, 8. septembra. V včerajšnji seji so se sprejeli k § 38 dodatki glade izkaza usposobljenosti v obrti ter se je določilo, da takega izkaza ni treba pri trgovanju z živimi živalmi, z raznimi odpadki, s kmetijskimi, vinarskimi, gozdarskimi ali rudarskimi izdelki, nadalje so tudi izvzete branjarije in kramarije na dežel, kjer ni pomožnega osobja.

skrb, da se zadosti pripravim; dolžnosti pa, da mi pošlje patrijarh sto mož, če bi bil jaz napaden na svojem ozemlju, te ga ne odvežem za noben denar; Devin in drugi moji gradovi morajo ostati mojemu rodu. Govoriva o čem drugem.“

„Ne vem, če se izplača,“ je menil Rajmondo, »saj ti nobena poudaba ne ugaja.“

„Le nadaljujte! Patrijarh ima vedno toliko želja, da gotovo še napraviva kako kupčijo.“

„Kolikor vem jaz, ima patrijarh le še eno samo željo,“ je pikro odgovoril Rajmondo. „Patrijarh ima dolžnost, dati dvajsetorici Vam podložnih vitezov hrano in stanovanje, če pridejo z Vami v Oglej.“ In ironično je dostavil lokavi mož: Ta patrijarhova dolžnost mora biti že silno stara, ker že kdo ve koliko časa ni več dvajset vitezov podložnih devinskemu vladarju.“

Jurja so te besede hudo spekle, saj so ga spominjale, kako nazaduje njegov rod, ki je bil nekdanj na Furlanskem, na Goriškem in na Krasu še mogočnejši od Eppensteinov in Andechsov. Ali zadušil je svojo bol in premagal svojo nejevoljo, tako da se Rajmondo ni mogel veseliti uspeha svoje ironije.

Konferenca pri ministrskem predsedniku.

Dunaj, 8. septembra. Včeraj je konferiral baron Gautsch s poslancom Heroldom. Pri tej priliki je navedel Herold kot načelnik državnega sveta celo vrsto pritožb zaradi preziranja enakopravnosti ter zahteval varstvo za češko manjšino.

Državni proračun za l. 1906.

Dunaj, 8. septembra. Državni proračun za leto 1906 se predloži parlamentu že v septembrskem zasedanju ter se tudi začne takoj prvo branje o njem. Šestmesečni proračunski provizorij pa se predloži šele v zimskem zasedanju.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta, 8. septembra. V združeni opoziciji je nastala razprtija zaradi splošne volilne pravice. — Socialisti se zberejo dne 15. t. m. pred parlamentom, da izvolijo deputacijo, ki naj nese predsedniku državnega zbora petico za splošno volilno pravico. Ker se je bati, da bodo pri tej priliki terorizovali poslance ter takih, ki ne obljubijo glasovati za splošno volilno pravico, sploh ne puste v zbornico, odredil je predsednik, da pride deželna bramba pred parlament delat red. — Baron Fejervary je sploh imel namen, se pogajati s socialisti zaradi splošne volilne pravice, a večina članov magnatske zbornice mu je sporočila, da bo tudi magnatska zbornica nastopila proti njemu, ako se zveže s socialnimi demokrati.

Miroljubna politika ministra Tittonia.

Rim, 8. septembra. Italijanski minister zunanjih zadev Tittoni je otvoril včeraj v Desiju pri Milanu kmetijsko razstavo z govorom, v katerem je poudarjal potrebo zunanje in notranje miru za gospodarski razvoj dežele. Preidši na zunanjo politiko je izjavil: »Moja misel je bila vedno zagotoviti zunanji mir. Zavedam se popolnoma odgovornosti napram deželi ter tudi prevzamem vso odgovornost za politiko stalnega mirnega venotnega in posebno mirnega značaja.«

Nemiri na Ruskem.

Petrograd, 8. septembra. V mestu Baku še vedno divja revolucija. Namestnik je naročil vrhovnemu gubernatorju, naj nastopi s vojaštvom z vso strogostjo proti nemirnežem. Uradno se položaj slika za zelo resnega. Včeraj so vataši streljali na hišo vrhovnega gubernatorja. V Balabanju so morali nastopiti proti nemirnežem topničarji. Mesto gori med strahovitim viharjem. Ljudstvo beži v Tiflis, katero mesto je že prenapolnjeno samih begunov. Vse žganjarne in predilnice v okraju Soča so Tatarji požgali. Nekaj delavcev je uteklo v gozde, ostale pa so Tatarji pobili, in sicer

»Patrijarh daje svojim vitevom, če pridejo v Oglej, tako pičlo hrano in tako slaba stanovanja, pa ga rad odvežem te dolžnosti. Koliko je pripravljen plačati?«

»Tisoč petsto oglejskih srebrnikov. Kraški vitezi imajo pač zdrave želodce a malo rodovitnega polja, zato bi se patrijarh rad enkrat za vselej iznebil teh gostov.«

Tudi zdaj se ni Juri zmenil za Rajmondovo zbadanje, nego ravnodušno vprašal:

»Kdaj se mi izplača denar?«

»Takoj danes; pripravljen je že.«

»Potem sedite in spišite pogodbo, da pride stvar v red.«

»Treba je dveh priči, je menil Rajmondo! »Ena je tu« —

»Name nikar ne računajta,« je osorno zaklical Tomaž in vzel svoj baret z mize. Stopil je proti vratom in jih že hotel odpahnuti, a premislil si je in obrnivši se proti svojemu nekdanjemu varovancu, rekel svečano:

»Juri Devinski, od današnjega dne te ne priznavam več za svojega vladarja. Moj meč in moja sulica ne more služiti vladarju, ki mi ne sme več reziati kruha pravice in mi ne more dati več zavetišča.« (Dalje prih.)

je ubitih kakih 200 oseb. Istotako so Tatarji pobili vse prebivalce treh armenških vasi.

Ovadbba proti generalu Steslju.

Petrograd, 8. septembra. Neki časnikar, sotrudnik v Port Arturu izhajajočega časopisa, je ovadil generala Steslja vojnemu ministru zaradi veleizdaje. V ovadbi se trdi, da je general med obleganjem Port Artura izročil po neki posredovalni osebi sovražniku važne oficijalne spise proti plačilu (?) V vojaških krogih je zbudila afeta strahovito razburjenje.

Zadnji boji.

London, 8. septembra. Japonci so dne 1. t. m. v severnovzhodni Koreji v par hudih praskah premagali Ruse.

General Linevič.

Petrograd, 8. septembra. V vojnem ministertvu se oficijalno potrjuje, da bo Linevič takoj po odobrenju mirovne pogodbe imenovan za carskega namestnika in za vrhovnega vojaškega poveljnika v vzhodni Aziji.

Nemiri na Japonskem.

London, 8. septembra. Prvotno proti sklenjenemu miru naperjeni izgredi zadobivajo značaj, ki grozi postati usoden za tuje. Pred raznimi evropskimi prodajalnami so bile že hrupne demonstracije. Inozemske konzulate straži mnogo policajev. Nemirneži so zažgali uradno stanovanje ministra notranjih zadev. Ostala uradna poslopja so obkolili mornarji, da jih stražijo.

Norveška republika.

London, 8. avgusta. Ker se je švedski kralj Oskar odločno izrekel proti temu, da bi zasedel njegov sin norveški prestol, a tudi danski princ Karol ne pride več v poštev, ker njegova soproga ne mara iti na Norveško, je skoraj gotovo, da se proglasi republika. V to svrhu se je že razvila živahna agitacija po celi deželi.

Dopisi.

Iz Metlike. Ni še dolgo tega, kar je neki dopisoval v »Slovenec« udrihal splošno po vseh meščanih, pa samo zato, da bi delal nemir in sovraštvo in da bi občinske volitve izpadle v klerikalnem zmislu. Dotični dopisoval se zaganja v meščane, če, da imajo govnice po ulicah, vidi tudi vsa stranišča itd. tega pa ne pomisli, da precejšnje število Metličanov živi od poljedelstva in če ima svojo živino pri domu, gotovo ne bode vsakih vil gozja posebej nesel na njivo. Priznamo, da ni vse tako kakor — ne lahko — ampak bi moralo biti. Tako kakor »Slovenec« poroča, pa tudi ni, prilagajal je obilo. V dotičnem dopisu se to slovoče dela, kakor da bi bil tuje, ki še ni nikoli videl Belokrajine. Za tako neumne nas pa naj naša domača združba, naš vročerkvni kaplan nikar ne smatra. Vemo dobro, da je začasa volitev dobil »Befehl von Laibach«, od Toneta, da naj dela, kar se bode dalo, samo da iztrga Metliko liberalnim zverinam iz rok, ali to mu je grdo izpodletelo. Priglal je komaj s svojim rosovnim adjutantom vred osem ubogih, na duši bolnih kmetičev in še teh se mu je polovica skujala, uvidevši, da se ni varno boriti tam, kjer jih nič ne briga in nič ne boli. Prijel je metlo v roke ter začel mesti govnice in stranišča po Metliki, ali bolje bi bilo, da si enkrat našo župno cerkev pogleda, kjer ni bil prah ometen, kar je naš meščan Gabrovšek opustil mežnarju. Tudi bi lahko svoje tercijalke, device itd. napotil, da bi ne onesnaževale prostora tik in okrog cerkvenega zidu. Ali je to varno za življenje tistih, ki pritrjujejo v zvoniku, da nima lina zvonika ograje? Še nekaj takih stvari imamo, pa naj bo za danes. Pazite, velečastni, na svoje stvari in pometajte najprej okoli cerkve. Pa še nekaj! Zvedeli smo tudi, da ste pri kmetih agitirali, da bodo morali Metličanom mlin plačevati. Nesramna laž! Prosimo dokazov, da je kmetič samo 1 vinar plačal, ali pa, da bode plačal za mestni mlin. Zakaj pa se rosovniki »stiferiš« več ne poteguje za sesto des vejer? Sedaj je več ne potrebuje, ker se boji, da bi metliški mlin bolje uspeval. Priznamo, da je klerikalna

drbal naredila v Metliki mnogo sovražstva in prepira in odtegnila nam nekaj omahljivosti, ki so vredni vsega obžalovanja, ali če Bog da, čas nam prinese sopen mir in slogo in nam zaceli rane. Vam pa, g. kaplan S. — ko ravno slišimo, da ste dobili od generalnega poveljstva ukaz, da jo morate odkuriti nekam des Gorjance, kličemo: nesi Vas vrag — če je še kaj močan — v Mandžurijo med Hunge, ker tam boste bolj uspevali, kakor med liberalnim belokranjskim meščanstvom. Za vami gotovo ne bode nikdo drugi tožil solz, kakor morebiti brigada Marijinih devic, ker bodo izgubile svojega »mozgnatega« brigadirja. Sline se pa bodo vam, g. S., vendar cedile po bledih dekletih in v spominu vam bodo ostali — morebiti ko boste že kje upokojeni župnik — sladki večeri v družbi nežnega spola na vrtu metliške proštije. Sretno put! Metličani si pa želimo takega duhovnika, kakršen je bil pri nas pred enim letom, akoravno ni bil naš rojak in je radi tega moral oditi, ker je bil z meščani prijazen in ni sejal prepira ter ni hotel »grati« vloge političnega agitatorja. Torej nazaj k nam s njim, ali pa s kakim njemu enakim!

Iz Brežic. V Brežicah imamo Slovenci bojevati neprestan boj s prusofilsko zalego. Da se poveča število sobojnikov, smo lansko leto ustanovili sokolsko društvo. Kakšnega pomena je Sokol za brežiške kakor tudi, okoliške Slovence, priča dejstvo, da se vrši sedaj pri nas pod vplivom mladega Sokola pravi narodni preporod. V kratki dobi svojega obstanka je mladi Sokol dosegel že lepe uspehe. Ne samo v Brežicah, ampak tudi v celi bližnji okolici se je začelo ljudstvo dramiti, spoznavši svoje zatiralce, ter se z ogorčenjem odračati od njih. Najlepši dokaz temu so navdušeni sprejemi, ki jih je prosto ljudstvo priredilo mlademu Sokolu povodom njegovih izletov v okolico. To seveda silno peče naše nasprotnike, ker vidijo, da dan za dnem gineva njihova avtoriteta, ker dobro vedo, da je Sokol tista sila ki je poklicana v življenje, da zabije poslednji žebelj v krsto brežiškega nemštva. Sokolska društva so sestavljena na najširši demokratični podlagi in kot taka zedinjajo pod svojim okriljem vse stanovne, ne ozirajoč se na razlike in stališča, ki jih zavzemajo posamezniki v narodnem socialnem življenju. To dejstvo uporabljajo naši nasprotniki in skušajo na nesramni način škodovati ugledu našega društva. Toda za nas ni merodajno, kakšno mnenje imajo o nas brežiški nemščurčki, in njihova natančevanja nas ne morejo žaliti, ker ljudje take vrste niti ne morejo zbrujati naše pozornosti. Da pa bode cenj. čitatelji vedeli, s kako sodrigo se imamo boriti, hočemo tukaj v kratkih potezah naslikati brežiške poturice. Prvi in povsod na pozorišču je znani pangerman Pajdasch ali po domače »Steinwerfergustl.« Njegova zibel je tekla seveda v pristno nemškem kraju, namreč v kozjanskem okraju na Spodnjem Štajerskem. To človeče, ki si s tem služi svoj vsakdanji kruhek, da brije slov. kmeta, nestrpnost napada vse, kar je slovenskega; pozabil je, da je svoječasno navdušeno pel »Slovenec sem« in »U boji, u boji« a sedaj je postal izdajalec svojega lastnega naroda. Ta propalica, ki se je nedavno seznanil s celjskim ričetom, ker je lani ob priliki otvoritve »Narodnega doma« s kamenjem pobijal dole Sokole in ki je zopet sedaj prišel v dotiko s sodiščem, je dika brežkih nemščurjev, kakor se je svoječasno sam izrazil: »Ich und meine Frau sind die Zierde der ganzen Gesellschaft.« Ne zavidamo naših nasprotnikov na tej klikli marveč jim želimo dober tek. Na drugo mesto bi smeli postaviti nič manj razpivitega Gašparčka Odra, knjigovodjo pri še bolj razpivitem jajčnem baronu Matheisu. To osebo, ki se tudi pri vsakem izzivanju Slovencev odlikuje in katero so lani orožniki gonili po mestu, ker je tudi pomagal pobijati Sokola, si lahko vsak čitatelj najlažje predstavlja, ako si predloži izžeto citrono, postavljeno na dva zobotreba. Dasi je sirota tudi drugače pobabljen, vendar ga to ne zavira, da ne bi pri vsaki priliki blatil Slovencev s svojim strupenim jezikom. Nič manj se ne odlikuje v tem oziru Friel Kaler, po domače »Ranner Tagblatt.« O tem možakarju bi vedel marsikak trgovski pomočnik kaj zanimivega povedati. On je »poštečaj« od glave do nog! Vse časti vreden je tudi znani Faleschini, tukajšnjega župana nadbudni nečak; ta gospodek nima drugega posla kakor da pohaja ves dan brez dela okrog in ako pride v Pufsteinu do pretepa, je on gotovo tudi zraven. Pozabiti pa ne smemo našega dičnega nadučitelja Hinterholcerja, ki ga je lani tukajšnji davčni nadzornik naklestil s sabljo po puhli njegovi glavi. Letos se je baje nekaj zgodilo, o čemer prav mirno molče naši šolski očetje, čeprav jim je znana vsaka stvar. Značilno je, da je bil Hinterholcer po omenjenem dogodku takoj odstavljen od časti »hauptmana« našega slavnega »fajerbera.« V kategorijo

brežiških kolovodij spadajo dalje občespoštovani jajčji baron Matheis, dalje lekarnar Schnüderschütz katerega dedje so krave pasli v brežiški okolici in se pisali z pravim imenom Zaidersch, in nekdanji stražmojster Gabrič. Ta imenitni gospod je začel v zadnjem času, pozabivši svoj nekdanji poklic, brez povoda napadati mimo svoje gostilne idočee Slovence; seveda to je že znana nemška olika. Ako si še zraven mislimo par revnih rokodelcev kakor Štipiča in Vimpolška, ki čutita v svojih žilah tudi pristno germansko kri, in katerih zadnji je pri odhodnici načelnika brežiških nemščurjev, dr. Wiesthalerja, žalostno izdihnil: »Bos bemar obar jee mohn!« potem bi bila slika dokaj popolna. Pridenemo še lahko takozvanega »rdečega Martina« in »črne Solnerja«, ki igraata ob posebnih priložnostih pri naših nemščurkih jako važne vloge. Prosit! Lahko bi še marsikaj navedli o naših psevdonemcih, toda to si prihranimo za drugikrat. Ti pa, dragi slov. kmet, zapomni si ta imena, in ako Te pot nanes v Brežice, izogibaj se svojim kletih sovražnikom in podpiraj tembolj svoje prijatelje, ki stojijo v prvi vrsti, boreči se za Tvoj blagor. Na razpolago so Ti narodne trgovine; ako se hočeš okrepčati s kapljico dobrega vina ali piva, imaš svoj lastni »Narodni dom.« Podpirajte tudi narodne rokodelce, da bodo tudi oni lahko tekmovali s svojimi sedaj še močnejšimi nasprotniki, ker le tako nam bo mogoče streti glavo nemškemu zmaju v Brežicah!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. septembra.

— **Osebnosti.** Komorni predstojnik pri nadvojvodi Josipu Ferdinandu, polkovnik gosp. Josip pl. Weber, je premeščen od svoje službe k peščem in je ob tej priliki dobil red železne krone III. razreda. Bil je jako koncilijanten gospod. Na njegovo mesto pride, kakor se čuje, g. baron Testa, ki je bil še pred kratkim stotnik v Ljubljani.

— **Grozna nevednost.** Tako senzacionalno se glasi naslov notici, ki jo je priobčil zadnji »Domoljub«. Napis »grozna nevednost« obeta pač pretresljivih razkritij. Ko smo čitali ta napis, smo ostrmeli, kajti pričakovali smo kaj posebnega, saj je urednik »Domoljuba« stari politik Nace Žitnik in saj ga piše in ureja nadbudni Evgen Lampe. »Domoljubova« notica je posvečena »Notranjcu«. Ta je pisal, da »v gosposki zbornici sedi en sam Slovenec, ljubljanski škof Jeglič, da bi se bil kdaj potegnil za Slovence, tega pa še nismo doživeli«. To je notica, zaradi katere očita »Domoljub« svojemu tovarišu »Notranjcu« ne navadne nevednosti, marveč grozno nevednost, tako, da se morajo spričo nje ljudje kar križati. Tako-le jo je »Notranjcu« zabelil vrli katoliški »Domoljub«:

»Učeni sotrudnik »Notranjčev« bi pa vendar lahko vedel, da sedi v gosposki zbornici poleg ljubljanskega knezoškofa tudi mariborski. To je drugi Slovenec v gosposki zbornici. Tretji je pa gorjanski baron Schweigel, odpadnik in vaš zaveznik. Kar se tiče delovanja našega knezoškofa, radi verjamemo »Notranjčevim« ljudem, da niso doživeli, da bi se ljubljanski knezoškof potegnil za Slovence, ker »Notranjec« je še mlado dete, pač pa so to doživeli drugi ljudje. Le pojdite vprašat u. pr. Ribničane, kdo se je za njih interese postavil v gosposki zbornici, ko se je šlo za krošnjarski zakon. In Ribničanje so menda Slovenci ali ne. Nasprotno pa od Schweigla nismo nikdar kaj takega doživeli — in tudi ne bomo. Tako odkrito in poceni pa tudi »Notranjčevemu« sotrudniku ni treba prodajati in kazati svoje nevednosti.«

Huda je ta »Domoljubova« bomba ali samo za tiste, ki ne poznajo — resnice. Zakaj če se stvar natančno preišče, se pokaže, da »mlado dete«, ki sliši na ime »Notranjec«, vendar še ni tako grozno nevedno, kakor stari kljunac Nace Žitnik in mladi kapun Evgen Lampe. Resnica je namreč, da da sta pač ljubljanski in mariborski škof člana gosposke zbornice, a ne kot Slovence, marveč kot cerkvena dostojanstvenika. Škof Jeglič se ni oglašil samo za slovenske Ribničane, nego v še večji meri za nemške Kočevce, zavzel se je za njih krošnjarske pravice, nikdar pa se še ni in se tudi nikdar ne bo zavzel za slovenske narodne pravice. In tudi

mariborski škof ne bo tega nikdar storil. »Notranjec« je torej popolnoma prav imel s tem, kar je pisal. Grozna nevednost, ki jo je »Domoljub« očital »Notranjcu«, pa pade podvojeno nanj nazaj. Pokazal je namreč s to svojo notico, da je sam neveden in lahko se reče grozno neveden, kajti če tako stvar politik, kakor je Nace Žitnik, in tako gostobeseden petelin, kakor je Evgen Lampe, pišeta, da je baron Schweigel član gosposke zbornice, potem je to res grozno neumno. Ali spi Žitnik v poslanski zbornici, da ne ve, da je baron Schweigel član poslanske zbornice in sicer poslanec kranjskega veleposestva. Žitnik bi lahko barona Schweigla videl pri vsaki seji poslanske zbornice, pa je menda pri vsaki seji brljav ka-li, ker zdaj naenkrat piše, da je Schweigel — član gosposke zbornice. V prihodnje naj Žitnik in Lampe malo bolje pazita, kajti to je že velikanska blamaža, če očitata grozno nevednost drugim in s tem očitanjem le dokazujeta, da sta sama grozno nevedna.

— **Shod narodno-radikalnega dijaštva v Trstu.** Včeraj popoldne ob 4 uri se je otvoril v »Narodnem domu« velik ljudski shod, ki ga je sklicalo narodno radikalno dijaštvo. Predsednikom je bil izvoljen predsednik političnega društva »Edinost«, g. Gorjup, podpredsednikom pa dr. Slavik in akademik Lovše. Shoda se je udeležilo 900 oseb, med njimi tudi »zastopniki« tukajšnje socialne demokracije. Dr. Ravnihar je govoril o vseučilišču, čisto slovenskih srednjih šolah in o ljudskih šolah v Trstu. Cesarskemu namestniku princu Hohenloheju je očital, da drži z ono stranko, ki nosi na papirju zapisano izdento, kar znači, da se v Avstriji več zmere z bombami in petardami, kakor s prošnjami. Dr. Rybač je govoril o programu narodne avtonomije. Dr. Smolaka je opozarjal na Trst, kot emporij Dalmaacije. Kopač je napadal vse vprek — vsled česar je nastalo tako razburjenje, da je moral s svojimi sodrugi zapustiti dvorano. Odgovoril mu je akademik Ribnikar. Nato je bila z nepopolnim navdušenjem sprejeta resolucija dr. Ravniharja, v kateri se zahteva, da izd. j. namestništvo v Trstu nemudoma odločno, da mora mestni svet tržaški v mestu samem ustanoviti ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom. Dokler tega tržaški mestni svet ne stori, naj jo ustanovi država sama. Sprejeta je bila tudi dr. Rybačeva resolucija, ki obseja od tuje in vlade med nas zanešeni provincijalizem ter pravi: Slovenci naj se zavežajo, da je treba nastopati za vseslovenske interese in težnje enotno. Pozivlja slovensko časopisje, da intenzivnejše deluje v tem zmislu. Resolucija zahteva, da se zakonito konstituirajo narodi, da postanejo tako juridične osebe z lastnimi organi. Zato naj se avstrijski državljani razdele po narodnosti v upravne celote, naj se brez ozira na teritorij da vsakemu narodu lastno zakonodajstvo in samouprava v vseh kulturnih in narodno-gospodarskih zadevah. V svrhu tega naj se zasnuejo narodni parlamenti na podlagi splošne, enake in tajne volilne pravice; upravne oblasti in javni zastopi pa naj se dele po narodnosti.

— **»Slovenčeva« hudo-bija.** V tiskovni pravdi g. Julija Novaka, obč. tajnika v Idriji, proti Antonu Kristanu se je slednji zavezal, da vpošlje preklic svojih žaljivih besed v časopise »Slov. Narod«, »Naprej« in »Slovenec«. G. Kristan se je lojalno odzval svoji dolžnosti. Poslal je svoj »preklic« tudi upravništvu »Slovenca« a preklica »Slovenec« do danes še ni objavil. Na vprašanje, zakaj ne, se je odgovorilo, da je upravništvo kratkoma sklenilo, da preklica ne objavi, tudi ne proti plačilu. No, kdor pozna vso zadevo, ta tudi ve, zakaj tega »Slovenec« noče storiti. S tem bi namreč svojega stalnega idrijskega dopisnika, kateheta Oswalda, postavil na laž. Kristan se je namreč Oswaldu »usedel« in se je zaletel v g. Novaka misleč, da duhovnik Oswald

poroča čisto resnico. Ko pa je prišlo do tožbe proti Kristanu in je ta začel stvar bolj natanko študirati, je izprevidel, da je Oswald — lagal. Zategadelj pravi Kristan v svojem preklcu, da je bil napačno podučen in da je le vsled napačne informacije prišel do svojih napačnih sklepov. Naravno je torej, da tak „preklc“ „Slovenec“ in njegovemu dopisniku — ne diši. Čast krasti je lahko, kaj ne; a krivico popravljati, tega ne poznajo katoliški duhovniki zbrani okrog škofovega lista.

— **K poglavju „deželna učiteljska konferenca“.** Zadnji „Slovenec“ se izgovarja, da gospod deželni glavar pl. Detela in gosp. deželni odbornik Povše, ki je pri deželnem odboru šolski referent, zato nista prišla k deželni učiteljski konferenci, ker nista bila »povabljenca«. Nam se je ta stvar takoj zdela sumljiva, zato smo se zanj zanimali in zvedeli od popolnoma verodostojne strani, da k deželni učiteljski konferenci sploh ni bil nihče »povabljen«. Pač pa je bil deželni odbor od c. kr. deželnega šolskega sveta ravnotako, kakor izvoljeni delegati uradoma obveščeni, kdaj in kje se bo vršila deželna učiteljska konferenca. Ker so vrhutega po obstoječih predpisih deželni odborniki častni gostje deželne konference, bi bila gosp. deželni glavar pl. Detela in gospod deželni odbornik Povše lahko tudi »nepovabljenca« prišla h konferenci, ker imata tudi brez »povabila« zakonito pravico se je udeležiti.

— **Doba konkordata se vrača.** „Slovenec“ je priobčil dne 1 t. m. ta-le inserat: »Razpisuje se služba cerkvenika in organista na Jančem pri Litiji. Službo je nastopiti s 1. oktobrom in se lahko združi tudi s šolskim poučevanjem. Župni urad Janče« — Najprej terej cerkvenik, potem organist in nazadnje učitelj. Do pičice tako, kakor je bilo svoje dni. Pri tem vprašamo še ponikno: Od kdaj ima predčastiti župni urad na Jančah pravico razpisavati in oddajati učiteljske službe? Na to vprašanje odgovori morda c. kr. okr. šolski svet v Litiji.

— **Značajan škof.** Mostarski škof Buconjić je na praznik sv. Cirila in Metoda daroval staroslovensko mašo. Zato mu je papežev državni kardinal Merry del Val poslal oster ukor. Škof Buconjić je na ta ukor poslal v Rim tak odgovor, da ga bo kardinalček Merry del Val pomnil. Kakor poročajo hrvatski listi, je pisal škof v tem odgovoru med drugim: »Kaj sem Tvoj ukor vrgel v koš, ker je otročji. Že blizu 25 let sem škof. Vem, kaj je mojemu narodu koristno in kaj škodljivo. Tvoji predniki so bili razboriti in izkušeni ljudje in nobeden se ni nikdar predzrnil me grajati zaradi mojega pastirovanja.« — To je tako močat odgovor, da takega španski kardinalček Merry del Val pač še ni dobil. Zal, da je le malo škofov, ki bi bili tako značajni in pogumni, kakor Buconjić.

— **Tržičani kvišku — dan se dela.** Piše se nam: »Der Wahn ist kurz, die Reu ist lang« — te besede šume sedaj Gassnerju po njegovih kosmatih ušesih, odkar je videl, da si je s svojim nepremišljenim predlogom o imenovanju častnih občanov nakopal sovraštvo celokupnega slovenskega prebivalstva v Tržiču. Da, da, še dolgo vam bode razjedal kes Vaše srce, gosp. Gassner, in tudi nebo vam ne bo poslalo tolažbe in odveze, dasi po zadnjih dogodkih prav goreče pohajate v cerkev. Vaše molitve so hinavske, namen, katerega hočete doseči, Vašim bližnjim sovražem: Bog Vas ne bo uslišal. Zakaj zameľujete lepe zglede, katere vam daje odkriti in radi svojega kulantnega, čistega značaja in nastopa obče priljubljeni Vaš kompanjon gospod Glanzmann?! On je mož — zakaj se ne morete povzpeti tudi vi do nivo-a njegove razsodnosti? — Ker ste pač Tirolec in hinavec. — Sedaj le vzdihujte: če bi mogel svojo tovarno oprtiti na hrbet, odnesel bi jo v Tirole. Mi želimo z Vami isto, ter vam damo recept za željeno moč: pijte trikrat na dan po

dva litra Kufekeja na vodi — v enem mesecu boste dobili moč kakor Samson, nahrbtili boste tovarno, mi pa vam napravimo takrat še večjo odhodnico nego Riegerju. V nemških šticeah iz Kranjskega opisuje „Grazer Tagblatt“ slavnost Riegerjeve odhodnice. Značilno je, da imenuje lokale, v katerih se je vršila odhodnica „Hotel Radetzky“ — Lončar mu je preslovenski, ali pa se Lončar sam sramuje svojega imena?! Mi pa pravimo, da se je slavnost vršila v gostilni Žvirčevega Matevža, ki se imenuje tudi Hotel Radetzky. Dopisnik — pa ne mislite, gospod urednik, da je dotični članek skrpucala ena sama oseba, kaj še! — Rieger je predsedoval, poturica učitelj Miklič je članek sestavil, dr. Jagodiz ga je popravil, preoblala pa sta ga Siebeneichler in Brückner — ta „dopisnik“ torej slavi Riegerja radi zaslug napram tukajšnji predilnici. No seveda, o zaslugah napram predilnici, o zaslugah za Tržič ni govora, ker nobene ni. „Die überaus starke Beteiligung“ — risum teneatis amici! Navzoči so bili: Gassner in Glanzmann, kot delodajalca Riegerjeva, Rieger s soprogo, hčerami in sinom, gospod „ich bin auch ein Slave“ dr. Čizmel, gvardijan in poštni upravitelj Zelenka, oni Zelenka, ki je tako navdušen za slepe „trunko“ in čigar brat je začel med slovenske poete, poštni oficijal Sifrer — potem pa nemški uradnik tovaren in podrepanik Miklič. Vseh skupaj ni bilo 50 reci petdeset oseb — dočim šteje Tržič nad 3000 prebivalcev, kojih se je okroglih 2000 udeležilo demonstracij. Hej Nemci tržičski, še v solato Vas ni dosti! Zelenka in Sifrer sta seveda svojemu nemškemu (!) pokoljenju izkazala čast, svojemu uradniškemu značaju pa dala breco s tem, da sta navdušeno tulila „die Wacht am Rhein.“ Poglejte ljubi Nemci: niti petdeset Vas ni bilo in vender so se našli med Vami ljudje, ki so nam pripovedovali take prizorčke z Vaše slavnosti, da nas je bilo sram poslušati jih. O ti uboga nemška kultura, kako te teptajo! Gassnerju se je tako smilila, da so mu solze zalile njegove svetlohlinske oči in začel je tako kruto tuliti, da se ga je g. Glanzmann sramoval in odšel pred zaključkom. Drugi dan pa se je Gassner hvalil, da še v celem svojem življenju ni tako „gebrüllt Heil“, kakor tisti večer. Gosp. Gassner et consortes! Tržičani so mirni ljudje, dobri, ljubezni in v odkriti ljudje. Zakaj ste vrgli na to suho gorivo bakljo, ki je užgala ogenj — zanetila požar?! Vi ste začeli boj. Mislili ste si pač, Tržičan, ta uboga para, nastavlil mi bo tudi levo lice, če ga počim po desnem. Zmotili ste se pa korenito. V Tržiču se dani, slovenska zavest se prebujja, klije in cvete, in kmalu bode rodila sadeve, ki vam bodo neprijetni, ako se nam ne vdaste, da bi z nami delovali za napredek in blagor Tržiča. Kadar dospete do spoznanja, da je treba delovati ne samo zase, ampak za celokupen Tržič in boste storili v tem smislu prve korake, tedaj pričnem podpirati i mi Vas. Do tedaj pa smo proti vam in nasprotovali vam bomo povsod. Streznite se — saj ste vendar že prekoračili štirideseto leto — in posvetujte se o tem z gospodom Glanzmannom, ki je trezen, zmeren in radi tega priljubljen. — Tržičska redakcija nemških štice v „Grazer Tagblatt-u“ po Riegerjevem odhodu: načelnik dr. Jagodiz, tajnik, zapisnikar etc. poturica Miklič, tisti Miklič, kateri je bil za svojega službovanja v Postojni in Idriji navdušen Slovenec, tisti Miklič, čigar starši ne znajo niti besedice nemškega, — ostali privandrani pisarji tovaren — ta redakcija — g. dr. Jagodiz, kako vam je pri srcu, ko sedite s takimi „akademiki“ skupaj, in po časopisih hvalite svoje nasprotike in mečete blato v svoje prijatelje! — je v mačkovitih svojih glavah videla v rkah demonstrantov kole in drugo „smrtno“ orožje. Eh, veste kaj, tako veličanstvene demonstracije ni bilo kmalu. Predno nam kaj očitate, priredite v Celju tako lepo demonstracijo in odkrili se vam bomo. Hoteli ste pač denuncirati gospoda notarja Štupica, a ste se opekli, ker se slučajno ne da vse denuncirati, kar nosi „c. kr.“ Gospod dr. Jagodiz, kaj ne veste, da more notarja premestiti samo smrt ali pa njegova volja in nihče drugi?! Saj ste

vendar akademik! In pa ta domiľljija! Da bi dali notarju zaslužit, „fast ausschliesslich“ Nemci! Gospod notar vodi svoj urad vzorno, zaslužit pa mu da oni, ki potrebuje njegova dela; zato pa menda vendar ne bo on odgovoren, če so tudi Nemci navezani na njegovo posredovanje. Ker se slavnost tržičska redakcija toliko peča z osebo gospoda notarja Štupice, hočemo se i mi, a po informacijah od g. notarja samega, poglobiti v to stvar. Očita se gospodu notarju, da je Riegerjeve zasluge „ungeschmäht“ priznal. O uboga Germanija! Razkroj se nad propalo logiko svojih sinov! Po junaškem imenovanju častnih občanov se je zbral na Lončarjevem dvorišču ves nemški občinski odbor. Notar, je kakor običajno po uradnih urah — sedel za mizo in kmalu se je vnela debata o zadnjem junaštvu odbovom, v katero je posegel tudi gospod notar, grajal javno tak nastop, ter odrekal imenovanim častnim občanom njihove po Gassnerju jim nadete zasluge za Tržič ter ves čas vztrajal pri svojem mnenju — javno in odkrito. Ko so Nemci že uvideli resničnost njegovih trditev, pa je pristavil: „Če bi si bil mogel kdo izmed novoimenovanih častnih občanov steči kakih zaslug za Tržič, mogel bi si jih samo direktor Rieger. Če bi mogel — vi, zavijači — ali tega ni storil! Svojo izjavo je gospod notar trikrat razločno ponovil; če pa vidijo Nemci v tej izjavi priznanje Riegerjevih zaslug za Tržič, je to za dobro znamenje, znamenje namreč, sta se začeli v glavah tržičskih Nemcev vrteti že peto in šest kolo, kateri jim skupno s prejšnjimi štirimi z 2000 konjskih sil broječo močjo kažejo za belo to, kar je črno. In o tem nas je gosp. Gassner s svojim zadnjim nastopom že precej za trdno prepričal. Dasi akademik, je dr. Jagodiz, ki se Riegerjeve odhodnice ni udeležil, češ, da je bil odsoten — videli smo ga pa, kako je s posebnim veseljem ogledoval s svojih oken demonstracijo — torej, dasi akademik, spustil je vendar dr. Jagodiz popolnoma neakademsko budalost v svet, da ima namreč g. notar Štupica piko na Riegerja samo zaradi tega, ker je Rieger preprečil, da predilnica neke od notarja predlagane pogodbe ni sklenila. Vse časti vredna redakcija! Zakaj pa ne poveš, katera pogodba je bila to! No povemo mi! Ko se je vršil dne 27. jul. 1905 komisijalni obhod in razprava o razlastitvi glede žel. proge Kranj-Tržič in industrijskega tira od postaje v Tržiču v predilnico, je zastopal gospod notar Štupica gospoda L. P. iz Tržiča, po kojega svetu je projektovana privatna proga predilnice. Kot zastopnik stranke je gospod notar, in ali bi smel drugače? uveljavil ugovore, katere mu je naročila stranka, najprej pisмено potem pa ustmeno. Med temi ugovori je bil najvažnejši ugovor proti razlastitvi L. P. ovesa sveta. Z ozirom na to pa, da bi utegnil ta ugovor zavleči celo vprašanje železnično v nedogledni čas, je stavil gospod notar dogovorno s svojo stranko predlog, da umakne gorenji ugovor, ako sprejme predilnico menjo, s katero odstopi gospodu L. P.-u ravno toliko meječega svojega sveta, kolikor bi potrebovala P. ovesa sveta za svojo progo. Vsi člani komisije, tudi gg. Gassner in Glanzmann in njun zastopnik so predlogu pritrjevali. Ko pa zine Rieger svoj „auf keine Weise“, je vztrajal tudi gospod notar pri svojem ugovoru proti razlastitvi s pomilovalnim pogledom na terorizirane Riegerjeve šefe. In zato naj bi imel gospod notar povod uprizoriti proti Riegerju demonstracijo! Gospodi se blede! Končno bode še povedano, da gospod notar ni niti uprizoril niti vodil demonstracije; pač pa je šel okoli 11. ure med ljudstvo in mu razložil, da je demonstracije dovolj, nakar se je ljudstvo razšlo. In pri tej priliki ga je videlo prihljeno, izdajalsko seme v osebi policaja Majcna ter ga šlo naznaniti višji gardi v Lončarjevi hiši. Pa še eno povemo nemškimi butcem. Gospodje Den, brata Ahačič in Peharec in vsi zavedni tržičski Slovenci bodo vselej in vsikdar vedeli preprečiti, da bi se po slovenskem Tržiču šopirila frankfurterica ali pa tulila nemška pesem. Zaprite se in navdušujte se za Prusijo pri zaprtih vratih in zadelanih oknih, mi bomo pa še večkrat zapeli „Hej Slovani“ in razobesili naše krasne

trobojnice. Tržičani kvišku — dan se dela! —

— **Nekaj o protestantovsko-švabski nadutosti.** V poslih sem se mudil te dni v ljubljanskem južnoželezniškem skladišču za tovarno blago. V oči me je zbudilo troje ličnih novih zvonov iz livarne Samassove, namenjenih v Vuhred-Marnberg, — seli blizu našega Maribora. Presenečen opazim, da so napisi zvonovom, ako pram gredo med Slovence, ne morda slovenski, niti latinski, nego nemški! In kaki? Veliki se zove: Heilandglocke, a nasproti mu stoji: Jesus allein! Sprejmemu je ime Lutherglocke in ima vlit: Eine feste Burg ist unser Gott. Tretji je končno krščen za Bismarckglocke in nosi napis: Wir Deutsche fürchten nur Gott und sonst niemanden! Rečena je zdaj švabsčina tam ob Mariboru, sem si mislil, kjer se peščici tamošnjih renegatov kisajo protestantovski možgani. Poleg mene stoječi prijatelj pa je viknil: Bog daj norcem pamet! Toda tistih pet privandranih švabčkov in slovenskih renegatkov tam ob deroči Dravi nam ne pomemči naših štajerskih rojakov in ko bi se vsi Prusjaki postavili na glavo, ter naročili si tak zvon, kot je ubiti moskovski „kolokol“ Ivan Veliki, kajti vzlic visoko-volto donečim napisom na njihovih zvonovih neče biti slovenski štajer kdaj pruska provincija! Oj ti ljuba protestantovsko švabska nadutost, kako grozno si majčkina in smešna!

— **Razobešanje frankfurta na šolskih poslopih.** Pri raznih prilikah, posebno kadar prirejata »Südmark« in nemški »Schulverein« slavnosti na štajerskem in Koroškem, se razobešajo na šolskih poslopih nemške zastave (frankfurterfahne). Znano nam je, da je štajerski deželni šolski svet že večkrat v nasprotnih slušajih (pri slovenskih slavnostih) razobešanje slovenskih zastav prepovedal. Z ozirom na to pozivlja »Domovina« krajne šolske svete oziroma gg. učitelje in župane, da uredništvu naznanijo njim znane slučaje iz preteklosti, kdaj je bil slučaj in kje, katera oblast je prepovedala slovensko zastavo na šolskem poslopiju in zakaj.

— **Stritar Prešernu.** Povodom razkritja Prešernovega spomenika je zložil Josip Stritar naslednjo pesem, ki je izšla tudi v posebnem natisu:

Imamo ga! — Veseli se, Ljubljana, Najlepši svoj praznuješ danes dan! Ponosna vzprejmi novega meščana, S teboj vesel slavi ga narod zbran: V podobi krasni v sredi tvoji biva, V podobi, ki nam vsem je v srcu živa!

Izpolnjena nam vsem je srčna želja: Prešeren naš pred nami tu stoji! Sree kipi od sreče in veselja, V pogledu tem žarijo nam oči. Pozdravljen! svetla zvezda ti nam bodi, Prešeren, ki nas po življenju vodi.

Kdor težko obložen na potu peša, Kdor stēze išče iz omrežja zmot, Tolažbe v bridkih urah kdor pogreša, Sem naj objubi se na božjo pot: Komur je huda ura up pobila, Pri tebi tukaj išči tolažila.

Kdo iz puščave tē mu pot pokaži? Doživel hude čase je Slovan! Ti dvigni up mu, ti ga potolaži, Da skoraj lepši mu napoči dan: Tvoj duh govori z jasne nam višave: Na delo, bratje, pa pokoncu glave!

Prešern! tu prisegamo pred tabo, Po vsej Sloveniji naj glas doni: Mi brajše biti hočemo med sabo, Živeti, kakor nas učil si ti: Za vse, kar je človeštvu sveto, vneti, Sinovi zvesti domovini sveti!

— **K odkritju Prešernovega spomenika** dospo nadalje: Telovadno društvo »Sokol« v Šiški, korporativno, notarska zbornica v Ljubljani, županstvo v Naklem na Goriškem, narodna žitarnica v Starem trgu s zastavo, telovadno društvo »Celjski Sokol«, korporativno s zastavo, žitarnica v Sežani, društvo hrvatskih književnikov v Zagrebu (gg. Stjepan pl. Miletić in Šandor Gjalaki), hrvatska sokolska zaveza v Zagrebu, slovensko omisje v Sarajevu, telovadno društvo »Primorski Sokol« s Sušaka, korporativno, pevsko in tamburaško društvo »Kum« in Radeš, tržičsko podporno in bralno društvo v Trstu, korporativno, »Tržičski Sokol«, korporativno s zastavo, slovansko pevsko društvo v Trstu, pevsko društvo

»Adrijac« v Trstu s zastavo, pevsko društvo »Slava« v Trstu s zastavo, pevsko društvo »Velešila« v Trstu, korporativno, pevsko društvo »Hajdrih« v Trstu s zastavo, pevsko društvo »Zarja« v Trstu s zastavo, pevsko društvo »Prešeren« v Bolognenu, korporativno, bralno in pevsko dr. »Vodnik« v Dolini s zastavo, hrvatska žitarnica v Samoboru, glasbeno dramatsko društvo v Voloski, žalski odsek »Celjskega Sokola« v Žaleu, korporativno, mestna občina v Kranju (župan in 10 obč. svetnikov), učiteljsko društvo za ormoški okraj, telovadno društvo »Sokol« na Jesenicah, korporativno, mestna hranilnica v Ljubljani, ruski kružok v Ljubljani, narodna žitarnica v Novem mestu, srbska žitarnica v Ljubljani, »Sokol« v Voloski Opatiji, žitarnica na Glincah, prostovoljnogasilno društvo v sp. Šiški, akadem. fer. društvo »Adrijac« v Trstu, hrv. pevsko društvo »Jadranska Vilka« na Sušaku s zastavo, žitarnica Blaža Potočnika v Šent Vidu s zastavo, žitarnica »Bratinstvo« v Voloski, županstvo na Lokvah na Krasu, postojnski salonski orkester, »Matica Hrvatska« v Zagrebu, postojnski mešani pevski zbor, županstvo v Dolskem, telovadno društvo »Sokol« v Tržiču, trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani, deželni odbor kranjski (gg. glavar Detela, Povše in Grasselli) in društvo hrvatskih umjetnika v Zagrebu (g. prof. Frangeš i dr.)

— **Akademija.** Opozarjamo še enkrat na današnje predavanje gosp. dr. Ivana Prijatelja o temi »Drama Prešernovega duševnega življenja«. Predavanje se vrši v »Mestnem domu« ob 8 uri zvečer. Vstopnina za osebo je 20 h. Tiskani vzporedi predavanja so dobiti pri blagajni po 10 vin. komad.

— **Rusko vseučilišče v St. Peterburgu** bode zastopal gosp. profesor Peter pl. Zabolotskij, ki bo pred spomenikom tudi govoril.

— **Moskovska univerzitet.** Rektor moskovskega vseučilišča g. Leonid Ljahtin je brzojavil sledeče: Moskovski univerzitet izraža o priliki odkritja spomenika Prešernu, slavnemu liriku ponosa, svojega naroda in lepote Slovanstva svoje najiskrenejše sočutstvo — slovenskemu narodu.

— **Akad. prof. Kundmann** na Dunaju je postal odboru Prešernovega spomenika preljubeznivo pismo, v katerem čestita Slovanem in g. kiparju Iv. Zajcu zaradi lepega spomenika.

— **Pri odkritju Prešernovega spomenika.** »Bezpodoben bode trud človeka sosed, — Dvaker med nami bode se glasila Prešernova, predivna nam beseda —! Vremena bodo Kranjcem se zjasnila!« — Čestilec Prešernov od ruske granice.

— **Gosp. dr. Josip Herold,** državni in deželni poslanec, dospe danes popoldne kot zastopnik državnoborskega kluba Mladoborcev v Ljubljano k odkritju Prešernovega spomenika.

— **G. dr. Matija Murko,** vseučiliški profesor in pisatelj v Gradu, dospe k slavnosti danes večer.

— **G. prof. Josip Stritar** je zadržan, udeležiti se slavnosti, a poslal je odboru krasno pesem, ki se razdeli med narod ob odkritju spomenika.

— **Ameriški Slovenci** — Prešernu. Gosp. Fr. Sakser, izdajatelj in urednik »Glasa Naroda« in lastnik bančnega zavoda v Novem Yorku nam je poslal vsoto 120 kron, ki so jo zložili nekateri rodoljubi v Ameriki, da se položi na Prešernov spomenik v enec z napisom »Našemu Prešernu — Ameriški Slovenci.« Denar smo izročili odboru za Prešernov spomenik, ki poskrbi v enec. Beležimo pa to dejstvo z iskrenim veseljem, ker nam priča, kako ljubijo in časte slovenski rojaki v daljni Ameriki našega velikega pesnika in kako preserčne vezi jih vežejo na staro domovino.

— **Slovensko žensko društvo** se udeleži Prešernove slavnosti oficijalno in prosi na delstvo vse odbornice in članice, naj se sbero jutri ob 3/10. pri »Narodnem domu« in sicer polnoštevilno Društvo naj s svojo udeležbo pokaže, kako časti velikega našega pesnika.

— **Za narodne dame,** ki so sodelovale pri Prešernovih slavnostih v »Zvezdic«, rezervirane so ob jutrišnjem odkritju spomenika stopnice pred frankfurtsko cerkvijo. Proputnice za te stopnice je dobiti pri mestnem policijskem uradu.

— **Zveza slovenskih odvetnikov** vabi vse gg. društvenike, da se pridružijo jutri društveni de-

telo je okrog 30 mož, ki so jo prijeli in ji ude, posebno pesti s sile raztegnili. Na lice mesta prihitel je tudi vojaški zdravnik, ki je nesrečnici podal pomoč do zavesti in vse odredil, da se jo je rešilo smrti. Naposled so jo položili v posteljo, kamor je tudi sedaj prišel brat in našel svojo nesrečno sestro.

— **S posebnim vlakom** se pripeljejo k odkritju Prešernovega spomenika tržaški Slovenci jutri zjutraj in dospo na južni kolodvor ob 8-56, vrnejo se pa zvečer ob 10-5.

— **Prememba posesti.** Gospod Josip Paulin trgovec in posestnik v Ljubljani, je kupil hišo št. 3 v Novih ulicah, za 48.000 glt. kamor preseli svojo zalogo premoga.

— **Preprečena nesreča.** V sredo popoldne je pustil posestnikov sin Lovrenčič Maček iz Podpeči vprežena konja stati pred Sušnikovo prodajalnico na Zaloški cesti brez nadzorstva. Baš ko je prihajal električni voz, sta konja zavila čez progo in je električni voz Mačkovega tako zadal, da je padel en konj in se nekoliko poškodoval. Tudi električni voz je poškodovan. Ko bi ne bil voznik Ivan Cvetko električnega voza tako naglo ustavil, bi se bila pripetila gotovo velika nesreča.

— **Bigamija.** 38letni zidarski pomočnik Andrej Herman iz Kapele pri Ljutomeru, kjer ima tudi ženo in dve hčerki, je izvedel, da ima neko dekle v Šiški precej denarja in jo je kmalu zasnil. Bila sta že dvakrat na oklicu in le slučaj je nanesel, da je to izvedel njegov znanec in poroko, ki bi se imela vršiti jutri, preprečil. Herman pride vsled tega na zatožno klop radi bigamije.

— **Poljske tatvine.** Posestniki ge. Marjeti Klemenčevi je bilo iz njive pokradenega za 10 K korenja in detelje. Tudi posestniku g. Franu Brencu je bilo z njive pokradenega za 12 K krompirja. Tatovi so pri obeh tatvinah znani.

— **Dober okus** ima postopač in znani tat Fran Zajec, roj. 1873 v Veliki račni. Navedenec se je splazil sinoči v hlev Florjana Lavriča na Vodmatskem trgu ter začel daviti kokoši.

Lavrič je šel na kurje kokotanje v hlev in tam zaslišel Zajca. Ko ga je vprašal, kaj v njegovem hlevu dela, je rekel, da je nekoga, ki je hotel krasti kokoši, prepočil. Lavrič mu pa ni verjel, ampak ga zaklenil v hlev, katerega je Zajec siloma odprl in pobegnil. Pri pobegu ga je Lavrič prijel, toda Zajec se mu je iztrgal in tekal kakor štirinogi zajec. Navedenec zasledujejo že zaradi suma vloma.

— **Rop?** Snoči je šel po Kolodvorskih ulicah mizar Ivan Baloh, katerega so napadli 3 možki in mu odvzeli žepno uro, vredno 14 K. Ko je šel Baloh za njimi in na Resljevi cesti zahteval svojo uro nazaj, so ga vrgli ob tla ter ga na glavi telesno poškodovali, potem pa zbežali. Po neznancih se zasleduje.

— **Nad grozdič** se je spravil v noči od 7. na 8. t. m. na vrt posestnika Antona Klana v Bohoričevih ulicah dosedaj še neznan tat in mu vse pokradel.

— **S kamnom** je zadal včeraj neki deček beračico Marijo Jersovo in jo pod desnim očesom poškodoval.

— **Napadli** so včeraj zvečer trije možki v obližju tovarne za lep hlapec Alojzija Sojerja iz Poljanske ceste ter mu na glavi prizadeli tri rane.

— **Zastavni listek** je našla (pomotoma je bilo poročeno, da ga je izgubila) šolska učenka Veronika Alešova. Listek je za zastavljeno uro, vredno 25 K ter se dobi na magistratu.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 22 Slovencev in 20 Hrvatov. V Hrv. je šlo 20, v Inmost 21, na Jesenice 17, v Hrušico pa 19 Hrvatov, nazaj jih je pa prišlo 40. Na Dunaj je šlo 15 Kočevarjev in 9 Slovencev, na Ogrsko pa 20 šumarjev.

— **Izgubljene in najdene reči.** Stavonji risar g. Friderik Koren je izgubil riavo denarnico s 40 kronami. — Puškarski vajenec Juri Hartus je izgubil velik jermen za motor, vreden 14 K. — M. G. je izgubil denarnico s 30 K. — Strojevodja g. Ivan Lukec je našel denarnico s srednjo vsoto denarja. Istotako je našel tudi neki šolski učenec denarnico z večjo vsoto denarja in jo oddal na magistratu.

— **Velik vojaški koncert** bo jutri popoldne na Kosterjevem restavracijskem vrtu. Začetek ob polu 4 uri. Vstopnina prosta.

— **Koncert v Švicariji.** Jutri popoldne koncertuje vojaška godba v Švicariji. Začetek ob pol 5 uri pop. Vstopnina 40 vin.

— **Vse ljubljanske gostilne in kavarne** bodo danes in jutri vso noč odprte.

— **Najnovejša vesti.** — Kolera na Pruskem in v Galiciji. V Galiciji ni nobenega novega slučaja kolere, nasprotno se pa na

Pruskem razširja in je izbruhnila na novo v 7 krajih. V okraju Marienverver je obbolelo v sredo 6 oseb. Kolera se jo tudi pokazala na Ruskopoljsem, v provincah ob Visli.

— **Hud potres** v Južni Italiji. V Južni Italiji je 6. t. m. divjal strahovit potres, ki je uničil cele vase in zahteval mnogo človeških žrtev. Popolnoma razdejani so kraji: Pizzo, Monteleone, Stefanaceni, Piscobio, Fri Parmi, Zammaro, Milotto, Zongri i. t. d. Okoli 400 oseb je ubitih, veliko več pa ranjenih.

— **Požar** v Drinopolju. Požar, ki je divjal zadnje dni v Drinopolju na Turškem, je upelnil 1350 hiš, 300 trgovin, 13 šol, 6 cerkev, 1 sinagogo in 1 mohamedanski samostan. Človek ni noben zgorel.

— **Boj med cigani** in vojaki. V Tracesinu na Ogrskem je bil boj med 16 cigani in 3 huzarji. Pri tem so bili vsi trije vojaki smrtno nevarno ranjeni, ravno tako polovica ciginov.

— **Požar** je uničil Kubičovo papirnico v Bubenču na Češkem. Škode je 150.000 K.

— **Rumunski nadškof** je postal benediktinec Rajmund Netzhammer, rektor grškega kolegija v Rimu.

— **Kmetje podedovali milijone.** V vasi Buda Kalaz pri Budapešti so trije kmetje, bratje Marković podedovali vsak po en milijon kron. Leta 1831 je umrl njih praded, ki je zapustil 60.000 K in ta denar je v 74 letih narasel na 3 milijone, ker se ni mogel dati pravi dedič.

— **Dobrodelen spekulant.** Angleški spekulant Bawten je zaslužil na dan sklenjenega miru med Rusijo in Japonsko vsled srečnih spekulacij na borzi celih 40 milijonov mark. Iz veselja in hvaležnosti je poklonil 2 milijona za dobrodelne namene.

— **Solnčni mrk vzrok smrti.** Gledališna igralka v Welsu, Marija Ettinger, je opazovala 30. m. m. solnčni mrk z daljnogledom brez barvanega stekla. Ko se je vrnila z opazovanja domov, ji je lice močno pordečilo. Začela je točiti po glavobolom, kmalu nato se je onesve stila in še isti večer umrla vsled kapi na možgane, vsesakega zaradi tega, ker si je preveč napačila oči.

— **Siten gost.** V neki hotel švicarskega mesta Rigi je prišel nedavno neki Anglež ter izrečno zahteval, da ga mora priti sam hotelir sezuvati. Dasi so se mu natakariji brž ponujali za to službo, je vztrajal Anglež pri svoji zahtevi. Hotelir je Angležu sporočil, da ga pride sezuvati, toda stalo ga je 1000 kron. Anglež je takoj položil tišočak na mizo, nakar mu je res hotelir sezul čevlje. Ako ostane sitni Anglež dlje časa v hotelu, se bo pač naveličal tako drage postrežbe.

— **Jubilej frankfurtarice.** Letos mine 100 let, odkar je začel izdelovati mesar Johann Lahner na Dunaju klobasice, ki so se kmalu tako priljubile, da jih danes prodajajo po celi Avstriji. Dunajčani so rekli tem klobasam frankfurtarice, ker je bil imenovan mesar doma blizu Frankfurta. Splošno tedaj ljudje napačno mislijo, da se te klobasice izdelujejo v Frankfurtu, in marsikateri Avstrijec se je prišedši v Frankfurt nadejal, da bo jedel sveže klobasice, a tam jih niti ne poznajo.

— **Nečistljiva pisava.** Znano je, da pišejo zdravniki recepte večkrat jako nečistljivo, da so že nastale vsled tega cele zmešnjave. V Budimpešti pa živi znamenit pisatelj in časnikar, ki ima tako strašno pisavo, da je neki učenjak trdil o njej, da je gotovo južnotibetanska, dialekt, v katerem je pisana, je pa že zdavnaj izmrl. Samo en stavec v Budimpešti zna staviti za njim, to pa samo ob lepem vremenu in če je pisatelj pisal počasi svoj rokopis. Zato pa ima stavec boljše plačo in dva popoldneva na teden prosto. Zgodilo pa se je nekega dne, da je ta znameniti časnikar, sedeč v neki budimpeštanski kavarni zvedel, zelo imenitno politično vest K telefonu ni hotel stopiti, ker bi ljudje postali pozorni, zato je zahteval od natakarija list, na katerega je zapisal le: „Fejervary za ministrskega predsednika designiran!“ Poslal je v tiskarno „pikola“ s pripombo: „Jako važno!“ Tam so sprva mislili, da se neko norčuje, a kmalu so spoznali pisca teh besedi. A nesreča je hotela, da je imel stavec, ki je znal razbrati pisavo slavnega časnikarja, ravno tisto popoldne dopust. Ker si cela tiskarna ni mogla drugače pomagati, so poslali list v — lekarno na predlog najmlajšega urednika, ker morajo ravno lekarničarji brati najtežje pisave. Minulo je pol ure, ko je dobila tiskarna iz lekarnе steklenico mandelnovega mleka.

— **Kaj so otročiči?** V nekem galiskem mestecu je dala učiteljica usencem nalogo, naj popišejo kaj so otročiči. Desetletno dekletce je napisalo tako-le: „Otročiči so najmlajši ljudje, kar jih je. Pri nas je samo

po eden, in ko začenja tekati, pride drugi in je potlej otročiček. Na naši ulici je soto mnogo otročičev. V vsaki hiši eden, in zdaj, ko solnce stoji, so vsi na ulici in se šele vidi, koliko jih je. V nekatereh vozniških jih sedi po dvoje: eden ima glavico na eni strani, drugi na drugi; ti se imenujejo dvojčki in so si tako podobni, da misliš če gledaš enega, da vidiš drugega. Otročiči so zelo mili in dobri, ko spe. Če jih pa umivajo, ali če se ponoči sbude, pa vpijejo in treba je hoditi z njimi v eno in drugo stran in tresti jih in peti. Vsek je bil nekakaj otročič. Ded tudi, pa takrat ni bil tak kakor zdaj. Las še ni imel in tudi ne bele brade; tako pravi mama, ki ga je že takrat poznala. Otročiči nimajo zob in v ustih nič drugega, kakor kasavec. Odkod se otročiči dobe, ni zatrdno znano. Eni pravijo, da jih prinese štorčija, drugi pa, da se dobe pod selnatimi glavami.

Književnost.

— **„Učiteljski Tovariš“.** Stev. 36. Vsebinske: Vpored vrtnega koncerta. — IV. deželna učiteljska skupščina v Ljubljani. — VII. štajerska deželna učiteljska skupščina v Gradcu. — Naš denarni zavod. — O peticiji na državni zbor za izboljšanje gmoletnega položaja ljudskega učiteljstva. — Iz naše organizacije. — Vestnik. — Uradni raspisi učiteljskih služb. — Inserati.

— **Josip Regali: Reliefi.** To je naslov knjigi, ki izide v kratkem in ki bo obsegala naslednje novele in novelete: Gos, Opekar, Mati, Pripovedka o kmetu, Antonija Končaja, Daj rešenje Gospod (Psalm 12), Mira in Jesenski večer. Regali je jako lep talent, ki si je pridobil kot novelist in kritik že lepo stališče v slov. literaturi. Zato opozarjamo občinstvo že zdaj na njegovo knjigo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Budimpešta 9. septembra. Baron Banffy je odpotoval na Dunaj. Temu potovanju se pripisuje velika politična važnost.

Budimpešta 9. septembra. Kossuth priobčuje v svojem glasilu članek o madjarskih narodnih zahtevah, v katerem pravi, da ni nasproten splošni volilni pravici, vendar pa mora biti le ta omejena tako, da ne bo ž njo tangiran madjarski značaj ogrske države. Madjari nečejo jemati drugim narodom njihovega jezika, zahtevajo pa od njih, da bodo zvesti ogrski državljanji.

Catanzara 9. septembra. Tu je bil silen potres ob 2. uri 55 minut zjutraj, ki je trajal 18 sekund. Več hiš se je porušilo, druge so dobile močne razpoke. Dve osebi sta bili poškodovani, da so ju morali odvesti v bolnišnico. Prebivalstvo biva na planem. Še bolj vznemirjajoče vesti prihajajo iz Monte Leone di Calabria, kjer je vsled potresa našlo smrt 7 oseb, 27 ujetnikov je bilo poškodovanih v jetnišnici. Vas Pizzo je baje skoraj popolnoma razdejana in tudi sicer je potres povzročil ogromno škodo. V Mesini so čutili močan potres ob 2. uri 43 m., v smeri od severa proti jugu. Prebivalci so bili alarmirani, ne da bi bilo žrtev. V Reggio di Calabria je močan potresni sunek ob 2. uri 44 minut prestrašil prebivalstvo, da je zapustilo stanova nja. Sunki so bili še močnejši nego leta 1904.

Catanzara 9. septembra. Glasom najnovejših vesti je tudi okraj Nicastro silno trpel od potresa. V Martiranu so se porušile skoraj vse hiše, vstevši orožniško vojašnico. Dosedaj so potegnili iz razvalin šest težko ranjenih; vendar število še ni izčrpljeno. Tudi Monte Leone in Pizzo sta popolnoma razdejana. V obeh krajih je našlo smrt pod razvalinami tudi mnogo ljudi. V Monte Leone in v Stafaconi so vsled potresa vse hiše porušene. Bati se je, da je pod razvalinami kakih 100 prebivalcev. Vasi Piscopio in Triparin sta tudi uničeni. Vojaštvo je dospelo na lice nesreče, da prične rešilno akcijo.

Belgrad 9. septembra. Vladni list priobčuje danes kraljev ukaz glede polnoletnosti prestolonasled-

nika Gjorgja, ki je obenem imenovan za poročnika. S tem ukazom je proglašena tudi amnestija vseh političnih zločincev, ki imajo večje kazni kakor 6 mesecev.

Pariz 9. septembra. Iz Petrograda poročajo, da je v Baku uničena vsa petrolejska industrija. Privatniki imajo škode več sto milijonov rubljev, država pa 500 milijonov. Brez dela je sedaj tamkaj 100.000 ljudi.

Petrograd 9. septembra. Vlada namerava imenovati za vso Sibirijo enega namestnika ter opustiti vse tamkaj obstoječe generalne in vojaške gubernije. Sibirskim namestnikom, ki bo poveljeval tudi sibirskim četam, bo najbrž imenovan general Linevič.

Petrograd 9. septembra. Za tekoče leto se je določilo 500 milijonov rubljev za zgradbo novega vojnega brodograja. Zgradile se bodo večinoma same oklopnice in torpedovke.

Petrograd 9. septembra. Car Nikolaj je ukazal, da se naj vse potrebno ukrene, da se mir v Baku ne bo več motil, in imenoval posebno komisijo, ki ima nalogo dognati, kdo je zakrivil dogodke v Baku.

Tokio 9. sept. V mestu Kobe so se prigodili znova veliki nemiri. Množica je hrupno demonstrirala proti vladi in proti sklepu miru. Spomenik markiza Ita so demonstrantje podrli in ga vlačili po ulicah.

Tokio 9. septembra. Vlada je sklenila vzpričo rastoče nezadovoljnosti prebivalstva s sklepom miru, da objavi nemudoma avtentične mirovne pogoje.

Tokio 9. septembra. V mestu vlada sedaj mir in red, vzdržuje ga številno vojaštvo, ki patrolira po ulicah.

Tokio 9. septembra. Prevažanje japonske armade v domovino bo trajalo najmanj 10 mesecev in bo stalo več milijonov jenov. Prevažati bo treba skoraj milijon ljudi.

Bratje Sokoli!
Vsi bratje, ki se udeležite slavnostnega sprejema k Prešernovemu spomeniku, pridite točno ob polu 10. uri predpolone v telovadnico Nar. doma. Odbor.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravlila, katero se dá tako mnogostранsko porabiti, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol“, ki je takisto boleti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kakor to zdravlilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelimi. Steklenica K 1-90. Po postnem povzetju pošilja to zdravlilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov prepratat, zaznamovan z varnostno namko in podpisom. 6 7-13

Ideal gospodnje, odpravljanje tako zoprnega kuhinjskega duha, je moči doseči samo s „Kunerolom“, zajamčeno toliško kosovega oreha, ki se na patentovan način izdeluje v izvrstni kakovosti in ki ga poklika krog, osobito zdravniške avtoritete, priporočajo najtopleje. Pred manjvrednimi alepilno podobnimi posnetki nujno svarimo.

Praske domače mazilo iz lekarnе B FRAGNERJA c. kr. dvornega založnika v Pragi. ki slovi že nad 50 let kot preizkušeno domače zdravlilo, olajšuje bolečine, prepreči vnetje in pospešuje celjenje, vsled česar se je razširilo že po celi monarhiji in ga imajo v zalogi vse lekarnе. To mazilo ne izgubi tudi ča leta in leta hranimo nič na učinku, in bi ga vsled tega ne smelo manjkati v nobeni hiši. a

Pomen vsake gospodnje je dobra kava.

Kathreinerjeva
Knelpfopova sladna kava
se ne bi smela pogrešati
v nobeni gospodnji.
Zahtevajte le izvrstno kavo
z imenom KATHREINER.

28 milijonov kosov Doeringovega mila s sovo se je razposlalo do konca leta 1904. Nobeno drugo milo ne more pokazati takega uspeha. Ta poraba je najboljši dokaz za dobro kakovost in izvrstni učinek tega izdelka. Zavračajte manjvredne posnetke in zahtevajte samo Doeringovo milo s sovo, ki se dobiva povsod po 80 v. kos. 1094-10

Zahtevajte
ilustrovan cenovnik
podjetja za žarnice
„Ideal“
Hugo Pollak
DUNAJ, VI., Wallgasse 34.
Cena lepa svetiloba brez inštalacije in nevarnosti. Poraba 1 1/4 kr. na uro. 2252-9

Kurja očesa
trdo kožo in žulje odstrani hitro, zanesljivo in brez bolečin dobro znani, izvrstni Trnkóczyjev obliž za kurja očesa. Uspeh priznan in zajamčen. Cena K 1-20 s poštnino vred (10 h kot vzorec). Poizkusni obliž 70 h (osir. 80 h po pošti).
Izdelovalnica: lekarna pri sv. Frančišku Dunaj, V/2, Schönbrunnerstrasse 109. Po pošti se pošilja vsak dan po povzetju ali če se pošlje znesek v denarju ali v posnetih znamkah naprej. 2620-4

Centralne kurjave
Peči za trajno kurjavo meidnške in 2652-1 chomatne regulirane. Štedilniki in p. redbe kuhinj. Kopalne peči za kurjavo s premogom ali pilom. Kuhalniki, ognjišča, peči za piln ali spirit. Najbolj sortirana, najcenejša, solidna tvornica. Dunaj V, Siebenbrunneng. 44. U. tanov 1863, Telef. 8395.
Maks Bode & Co.

Zdravilski konjak
zajamčeno pristni vinski destilat pod stalnim kemiškim nadzorstvom.
Destilerija Camis & Stock
Trst-Barkovlje.
1/2 steklenica K 6.—, 1/4 steklenica K 2-60. — Na prodaj v boljših trgovinah. 77

Proti zobobolu in gnilobi zob
izborna deluje dobro znana antiseptična
Melusine ustna in zobna voda
ti utrdi dlesno in odstranjuje neprimerno sapo iz ust. 1 steklenica z navodom 1 K.
Blagorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.
Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprimerno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnjilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melus. ustne in zobne vode. Dovolim, da to javno oznamite, ker je res hvale vredno.
Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1905.
Dež. lekarna Mil. Leusteka
v Ljubljani, Resljara cesta št. 1
oolog novozgrajenega Fran Jožetovega jubil. mostu. 22-36

Darila.
Upravištvu našega lista so poslali:
Družba sv. Cirila in Metoda: iz nabi ralnika v Kendovi gostilni v Kamniku 2 K, 10 v. Srčna hvala!
Za Učit. konvikt. G. štud. phil. Ante Gaber v Škof. Loki 20 v imenu g. Karlinove „Strange.“ Srčna hvala! — Svoto smo izročili g. Dimniku.

Meteorološko poročilo.
Vidna ud morjem 302-2. Srednji srečni tlak 730-0 mm

Septe.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nobo
7.	8. sv.	737-7	19-3	brevetr.	jasno
8.	7. sv.	738-0	19-3	brevetr.	jasno
9.	8. sv.	737-4	26-5	p. m. jzah.	jasno
10.	8. sv.	737-8	19-0	brevetr.	jasno
11.	7. sv.	739-3	13-0	al. avahod.	jasno
12.	8. sv.	738-6	24-8	al. jvahod.	pol. oblak.

Srednja temperatura nočote in dneja: 20-1 in 20-2; normala: 16-0 in 15-9. Mokrina v 24 urah: 0-0 mm in 0-0 mm.

Borzna poročila.		
Ljubljanska		
„Kreditna banka“ v Ljubljani.		
Uradni kurzi dne 8. septembra 1906.		
Malobitni papirji.		
	Dinar	Blago
4% majeva renta	100.60	100.80
4% srebrna renta	100.55	100.75
4% avstr. krona renta	100.85	100.85
4% zlat	119.50	119.70
4% ogrska krona	96.85	97.00
4% zlat	116.00	116.20
4% posojilo dežele Kranjske	99.50	101.00
4% posojilo mesta Spiljet	100.60	101.60
4% Zadar	100.00	100.00
4% bos. here. žel. pos. 1902	101.05	102.05
4% češka, deš. banka k. o.	100.55	100.65
4%	100.25	100.55
4%	100.90	101.90
4%	100.75	100.75
4%	100.50	101.50
4%	100.25	101.25
4%	100.00	101.00
4%	100.75	101.75
4%	99.90	100.00
4%	99.50	100.00
4%	320.50	322.50
4%	101.45	102.45
Srečke.		
3rečke od 1. 1860%	190.90	192.90
„ 1864	293.75	295.75
„ tizke	166.75	168.75
„ zem. kred. I. emisije	308.00	314.00
„	303.00	312.00
„ ogr. hip. banke	270.00	275.00
„ srbske a fra. 100%	105.00	110.00
„ turške	145.40	146.40
„	26.75	27.75
„	474.00	483.60
„	78.00	83.00
„	88.25	94.25
„	66.00	70.00
„	54.25	56.25
„	35.00	36.50
„	62.00	66.00
„	74.00	78.00
„	535.00	545.50
Dolnice.		
„	105.75	106.75
„	674.00	675.00
„	1638.00	1648.00
„	676.75	677.75
„	784.50	785.50
„	248.00	248.75
„	676.00	682.00
„	541.50	542.50
„	2751.00	2761.00
„	556.50	557.50
„	287.50	288.00
„	536.00	540.00
„	158.00	160.00
Valute.		
„	11.36	11.40
„	19.09	19.11
„	23.47	23.54
„	23.96	24.04
„	117.45	117.65
„	95.40	95.65
„	260.25	264.50
„	4.84	5.00

Žitne cene v Budimpešti.		
Dne 6. septembra 1906.		
Termin.		
Pšenica za oktober	za 100 kg. K	15.80
Pšenica „ april 1906	„ „	16.50
„ „ oktober	„ „	12.84
„ „ maj 1906	„ „	13.14
Efektiv.		
Nespremenjeno.		

Zahvala.

Povodom smrti in pogreba naše prerano umrle preljubljene mamice, oziroma stare mamice, tašče, sestre, tete in netjakinje, gospe

Klementine Keki

majordove vdove

nam je došlo toliko izrazov presrčnega sočutja, da nam ni moglo se za vse takoj posebej zahvaliti. Izrekamo torej tem potom vsem onim, ki so nam v teh bridkih urah skušali olajšati žalost, presrčno zahvalo.

Zlasti se najtopleje zahvaljujemo milosti g. proštu n. v. r. z ostalo velečastito duhovščino, gg. c. kr. uradnikom, častitim damam, slav. mestnemu zastopu, slav. učitelstvu, s. c. kr. p. požarni bramb. bratovščini ss. Corporis Christi, slav. meščanstvu, slav. pevskemu zboru in vsem ostalim spremljevalcem, ki so tako gniljivo izkazali predragi nepozabni pokoinici zadnjo čast.

V Metliki, 8. sept. 1906.

V imenu vseh sorodnikov:

Klementina Vukšinič roj. Keki.

Izšla je knjiga

Kralj Matjaž.

Povest iz protestantskih časov na Kranjskem. (Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Lična brošura obseva 363 strani ter obdeluje v zanimivi povesti kmetijski punt na Vrhniki in okolici ter napad na samostan krutih menihov v Bistri.

Cena 1 K, s poštnino 1 K 20 vln.

Dobi se edino pri

L. Schwentnerju, knjigarju

v Ljubljani, Prešernove ulice.

Najboljša pitna voda

kadar preti nevarnost epidemije, je v takih slučajih čisto skušana, od medicinskih avtoritet vedno priporočajana

MATKON.

GISSHÜBLER

naravna alkalična kislina

V njej se ne nahajajo nikake organske substance ter je zlasti v krajih, kjer je studenčna ali vodovodna voda dvomljive kakovosti, najprikladnejša pijača. 2891-6

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

V trgovino z meš. blagom se sprejmeta

učenec in učenka

iz boljše rodovine, zmožna slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi.

J. ŠEGA

2849-2 v Škocijanu pri Mokronogu.

Profesor

dr. pl. Valenta

se je vrnil

in stanuje 2885

v Franciškanski ulici št. 12.

Dijaki

se sprejmejo na stanovanje in po dogovoru tudi na hrano. Več se izve Francovo nabr. 7, III.

Podpisani prodaja radi nepripravnega stanovanja **izredno lepega, 9 mesecev starega kratkodlakega nemškega**

prepeličarja

po nizki pismeno dogovorjeni ceni.

Anton Fabian, kontrolor

v Ribnici, Dolenjsko.

Švicarija.

Jutri, dne 10. septembra t. l.

ob polu 5. uri popoldan

koncert

vojaške godbe. 2894

Vstopnina 40 vln.

K mnogobrojni vdeležbi vabi

Ivan Kenda.

Vsakovrstne

rane

se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Za 40 let se je izkazalo mečino vlačno mazilo, tako imenovano **praško domače mazilo** kot za neseljivo sredstvo za obvezo. To vzdržuje rane čiste, obvaruje iste, olajšuje vnetje in bolečino, hlači in pospešuje zaozelenje.

Razpošila se vsak dan.

Proti predplačilu K 3.16 se pošljejo 4/1 puščice ali 3.36 6/2 puščice ali 4.60 6/1 ali 4.96 9/2 puščice poštino prosto na vsako postajo avstro-ogrsko mornarije.

Vai dell' embalaže imajo zakonito doponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj

lekarna „pri črnem orlu“

Praga 2878-22

Malá strana, ogor Nerudove ulice 203

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekarnarjih: G. Plocoll, U. pl. Trnkoczy, M. Mardetschlger, J. Mayr.

Mesečna soba

lepo meblirana, na ulico, v I. nadstr. se odda s 15. septembrom proti primerni najemini. Pripravna je tudi za 2 osebi. Marije Terezije cesta št. 8.

Dva dijaka

se sprejmeta na dobro hrano in stanovanje k rodovini brez otrok.

Natančneje se izve na **Starem** trgu št. 2, II. nadstr. 2849-2

Izgubila

se je v Lescah široka, zlata zapestnica. Prosi se, da se jo odda v restavraciji g. Legat v Lescah proti primerni nagradi. 2895

Dijaki

se sprejmejo na stanovanje in hrano. Stanovanje je zračno na lepem prostoru ter blizu gimnazij. — Ponudbe pod šifro P. L., poste rest., Ljubljana.

Mašinista

In žagarja potrebujem za parno žago. Obrniti se je na J. Murkovića, Stajnica, pošta Jezerana, Hrvatsko.

Sodi

vinski, od 600 do 700 litrov, se dobe na Rimski cesti št. 11. 2834-1

Sprejme se v službo mlad, samski

knjigovodja

s primerno plačo, stanovanje in hrano dobi v hiši.

Zahteva se lepa pisava, perfektno v slovenskem in nemškem jeziku, prednost bi dal, ako zna tudi laško.

A. Kajfež,

veletržec vina v Kočevju, filijaike na Dunaju, Ljubljani in Črnomlju. 2888

Novo!

Dobi se 2882-1

Prešernov pečat

ki sem ga modeliral sam.

Anton Černe

graver in izdelovalec kavčukovih pečatov

V Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6.

V nedeljo, dne 10. t. m.

velik 2896

vojaški koncert

v hotelu „Južni kolodvor“

Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

Prešernov * *

album.

Slavnostna št. „Ljublj. Zvona“ leta 1900.

Izvod à K 2.40, po pošti K 2.60

se dobiva

v knjigarni **SCHWENTNER**

v Ljubljani, Prešernove ulice.

DR. ED. ŠLAJMER

ne ordinira od 10. septembra do 13. oktobra. 2893

Pri neki inženerski vdovi se dobi izvrstna večkrat se spreminjajoča

opoldanska hrana

ali tudi večerje. Kosilo se lahko pripravi ob 12. ali 2. uri.

Tudi se lahko ugodno glede brane vsem gospodom in samostojnim damam po njihovem okusu, ker je gospodinja vajena vseh različnih kuh avstro-ogrskih dežel. Kje? pove iz vljudnosti upravnštvo „Slovenskega Naroda“. 2890-1

„SLOVENSKI NAROD“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 vln. v sledečih trafikah:

Ljubljana:

Bizjak I., Vodmat, Bohoričeve ulice št. 10.

Blaznik L., Stari trg št. 12.

Blaž M., Dunajska cesta št. 14.

Dolenc H., južni kolodvor.

Elsner M., Kopitarjeve ulice 1.

Fuchs H., Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.

Kališ A., Jurčičev trg št. 3.

Kanc A., sv. Petra cesta št. 14.

Kos I., Kolodvorske ulice št. 26.

Košir Julija, Hilšerjeve ulice št. 12.

Kristan Iv., Resljeva cesta 24.

Kustrin A., Breg št. 6.

Kušar J., sv. Petra cesta št. 52.

Mrzlikar A., Sodnijske ulice št. 4.

Pichlar I., Kongresni trg št. 3.

Sever M., Gosposke ulice št. 12.

Sušnik J., Rimska cesta št. 18.

Svatek J., Mestni trg št. 25.

Šešark F., Šelenburgove ulice št. 1.

Tenente R., Građaške ulice št. 10.

Velkovich A., Sv. Jakoba trg 8.

Šiška:

Favai M., Spodnja Šiška pri kolodvoru.

Laurenčič M., trgovec v Šiški.

Glince pri Ljubljani:

Traun Janko, trgovec.

Kamnik:

Ažman Marija, trafika.

Škofja Loka:

Žigon Matej, trgovina in trafika na Glavnem trgu št. 34.

Kranj:

Florian Karl, knjigotržec.

Radovljica:

Homan Oton, trgovec.

Zgoše, Begunje pri Lescah:

Jagodic Matija, posestnik, trgovec in gostilničar.

Lesce (v bufetu na kolodvoru):

Legat Ivan, gostilničar in posestnik.

Bled:

Fischer Oton, trgovec.

Pretnar Ivan, trgovec.

Hrušica (Gorenjsko):

Podpac Štefan.

Bohinjska Bistrica:

Grobotek Mijo, trgovec.

Jesenice:

Mesar J., posest. in gostilničar.

Sodražica:

Moro Peter, trgovec.

Ribnica:

Lovšin Ivan, trgovec.

Novo mesto:

Kos Josip, knjigovez.

Boštanj pri Radni:

Dermelj Alojzij, posestnik in trafikant.

Krško:

Stanzer Henrik, trgovec.

Raka pri Krškem:

Varšek Ivan, trgovec.

Prodaj iz proste roke

hišo šte. 11

v Škofji Loki pripravna za kakega rokodelca ali penzionista.

Več se izve pri **Antoniji Jamar** v Škofji Loki št. 19. 2891-1

Jutri, v nedeljo, dne 10. t. m.

na Koslerjevem vrtu

vojaški koncert

Začetek ob 4. uri popoldne. Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi

M. Erbežnik.

2892

Vrhnika:

Gostilna Mantua (Fran Dolenc).

Logatec:

Japel Makso, trgovec.

Črni vrh nad Idrijo:

Lampe Ivan, trgovec.

Cerknica:

Kravanja Anton, trafikant in trgovec;

Pogačnik Alojzij, trgovec;

Popovič Janko, trgovec;

Werli Karolina, trafikantinja.

Begunje pri Cirknici:

Stergulec Ivan, hišna št. 31.

Staritrg pri Ložu:

Benčina Ivan, posestnik, gostilničar in trgovec.

Postojna:

Marinšek Jakob, prodajalec.

Št. Peter na Krasu:

Novak A., na kolodvoru juž. želez.

Ilirska Bistrica:

Tomšič Roza, trgovka

Senožeče:

Zelen Ant., gostilničar in trafikant.

Komen pri Nabrežini:

Lucija od Švara, trafika.

Zidani most:

Peterman Mary, trafika na kolodvoru.

Celje:

Miklauc Marija, trafika v „Narodnem domu“.

Celovec.

Sowa Josip, časopisni biro.

Gorica:

Gabršek A., knjigotračnica.

Leban Tereza, Corso G. Verdi št. 21.

Rauniak Marija, trafika na kolodvoru.

Sluga Marija, Via Corno št. 22.

Schwarz Josip, trafika, Šolska ulica št. 2 (via scuole 2).

Trst:

Bevk M., Piazza Barriera vecchia (vogal ulice Bosco št. 1).

Laurenčič Mihael, Piazza Caserma št. 1.

Majcen M., ulica Miramare št. 1.

Stanič Št., ulica Molin piccolo št. 8.

Opatila:

Tomašič Anton, trafikant.

Pulj:

Schütz Marija, trafika na postaji državnega kolodvora

Reka:

Časopisni biro „Globus“, via Adamich št. 2.

Degan Peter, časopisni biro

Potošnjak A., Via del Molo.

Sikič Gjura, trgovec, via Andrassy št. 7.

Dunaj:

Hočevar Helena, trafikantinja, VIII. Alserstrasse št. 9.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, priporočil, komunalnih obligacij, strok, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu zrobanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—

Zastopnik in izvajalec izskrbene vrednostne papirje in vnovčenje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kaveje.

Rezervni zaklad K 200.000.—

Daje prodajne in vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurznim izgubam.

Recepti in fakse memo.

Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarno vlogo sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od dne vloge do dne vplata.

Promet s čeki in nakaznicami.

8-104

Jšče se dobro izvežbana poštna in brzojavna odpraviteljica
za večji urad na Spod. Štajerskem.
Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“.
2839-3

5 kron in več zaslužka na dan!

Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih. — Preprosto in hitro delo vse leto doma. — Ni treba znati ničesar. — Oddaljenost ne škodi nič in blago prodamo mi.
Družba pletilnih strojev za domače delavce
THOS. H. WHITTICK & Co.
Trst 156, Via Campanile 13. 2893-1

Pozor!

Zaradi drugega podjetja opustim svojo **manufakturno trgovino** in bodem odslej razprodajal po čudovito znižanih cenah vse v trgovini se nahajajoče predmete suknene modnega in perilnega blaga, platno za rjuhe, najboljše cvilne za matrace, kovre, koce, preproge i. t. d.
S spoštovanjem
Franč Dolenc v Ljubljani, Stari trg št. 1.
143-37

Naznanilo.

Na mestni višji realki v Idriji se prične šolsko leto 1905/06 dne 18. septembra s sv. mašo v cerkvi pri sv. Trojici.
Vpisovanje v I. razred se vrši od 10.—15. septembra, sprejemne izkušnje bodo dne 16. septembra.
V I., II., III., IV. in V. razred se bodo sprejemali učenci dne 15. in 16. septembra.
Učenci, ki hočejo vstopiti v pripravljalni razred, naj se oglasijo dne 14. septembra.
Redni pouk se začne dne 19. septembra ob 8. dopoldne. 2888
Na idrijski mestni višji realki ne plačujejo učenci nobene sprejemnine niti drugih denarnih prispevkov; tudi ni na zavodu nobene šolnine.
Ravnateljstvo mestne višje realke v Idriji.

TING-TING
Samo
zamori vse stenice z zalogo vred in ves drugi mrčes.
Povsod naprodaj po 60 h; v 1/2, 1/4 in 5 literskih steklenicah ceneje. Brizgalka 20 h.
Glavna zaloga v Ljubljani, Anton Kane, drogerija 2624-4
Druga sredstva odločno zavračate!

Stanovanja s hrano

kje v bližini dunajske ceste išče gospod pri kaki samostojni ženski. — Ponudbe z naznanilom cene pod „Merkur 30“ uprav. „Slov. Naroda“. 2867-2

2 dijaka

mlajša, iz boljših rodbin, se sprejmeta na hrano in stanovanje. — Naslov pove uprav. „Slov. Nar.“. 2788-3

Lepa mesečna soba

se takoj odda na Franc Jožefovi cesti št. 5 v pritličju na levo. 2824-2

Učenec

iz poštene hiše in z dobrimi izpričevali se takoj sprejme. Več pove J. Keber, manufakturna trgovina v Ljubljani. 2805-3

Sprejme se takoj blagajničarka

Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 2871-2

Dijaki

2 ali 3, in pa dijakinje dobrih rodbin se sprejmejo na dobro domačo hrano in na lepo in suho stanovanje proti ugodnemu plačilu. 2818-3
Kje, pove uprav. Slov. Naroda.

Dijaki

se sprejmejo na dobro hrano in lepo stanovanje pri učiteljski rodbini.
Izve se: **Gorupove ulice št. 4 vrata 3.** 2819-3

Lepo solučeno stanovanje

s 3 sobami in pritlikinami ter s porabo vrta, se odda s 1. novembrom t. l. na **Kuhnovi cesti št. 23.** 2832-2

Učenec

iz boljših rodbin, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme v **drogeriji Anton Kane** v Ljubljani, Šelenburgove ulice 3.

3 dijaki

iz dobrih hiš se sprejmejo v učiteljski družini na hrano in stanovanje. Stanovanje je obsežno in elegantno. Vestno nadzorstvo in dobra hrana zagotovljena.
Vpraša se pri upravništvu „Slov. Naroda“. 2792-3

Dijak

iz boljših hiš (najraje realce ali pa učenec iz ljudske šole) se sprejme na stanovanje in hrano. Oskrba vsestransko popolna. Inštruktor na razpolago. — Vpraša se pri upravništvu „Slov. Naroda“. 2 63-4

V stanovanje, na hrano in v skrbno nadzorstvo sprejme učiteljeva rodbina

2 dijaka

z boljših hiš. — Imela bosta lastno, zračno sobo.
Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 2855-2

V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE BI SMELE POGREŠATI

POEZIJE

DOKTORJA
FRANCETA
PREŠERNA
UREDIL SKRIPT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 5 K, V PLATNU VEZANA 6 K 40 h, V USNJU VEZANA 9 K
LJUDSKA IZDAJA 1 K, V PLATNU VEZANA 1 K 40 h. NATISNILA IN ZALOŽILA IG. PL. KLEINMAYR & FED. BAMBERG V LJUBLJANI. 2 DOBIVAJO SE PO VSEH KNJIGOTRŽNICAH.

Viktor Bilowitzky

Julka Bilowitzky rojena Klander

Grahovo poročena Kudažužna

dne 6. septembra 1905.

2889

Posestvo naprodaj

na živahnem prostoru v Ljubljani

z dolgoletno, uvedeno trgovino z deželnimi pridelki, z gostilno z lastno koncesijo in s pekarno, obstoječe iz dveh enonadstropnih hiš, obširnih skladišč, lepih kleti, hlevom za osem konj in prostornega ter velikega dvorišča z dvojnim vhodom.

Posestvo je poleg tega posebno pripravno za vsakršni obrat za trgovce in obrtnike vsake vrste in se proda vse skupaj ali pa tudi posamezno pod ugodnimi pogoji. — Natančnejša pojasnila daje kupcem samim 2878-1

oblastv. koncesijonirana pisarna za promet z zemljišči **EDVARD BRACHTL** v Ljubljani, na Sv. Petra nasipu št. 37.

Patentovano na Avstrijskem pod št. 4290.

„Grossol“

Patent uradno zabeleženo pod št. 750.

za stare in nove strehe iz lepenke (Pappdächer) kakor tudi za pločevinaste strehe (Blechedächer) najboljše krijoči in najtrpežnejši plesk sedanjega časa.

„Grossol“ je vlaknasta pleskalna tvarina za stare in nove strehe iz lepenke, katera pri največji vročini ne kipi in ne kaplja, pri mrazu pa ne poka in ostane vedno elastična. Vse take strehe iz lepenke, ki jih dosedaj ni bilo možno popraviti, se dajo z „Grossol-om“ za več let absol. zgostiti.

se uporablja mrzlo in se ne potresa s peskom.

ne teče in ne kaplja. 2881-1

„Grossol“ se ne trga in ne poka. Z „Grossol-om“ se maže le vsake 5 let in nadomešča novo kritje. Gorenje lastnosti so nam potrdili čisto mnogi s priznanimi pismi in prima spričevali.

Pripravne krtiče za mazanje se dobe pri nas.

Tižiška (Monfalkone) tovarna oljnat h mazil ga vozove in kemičnih produktov

KOLLAR & BREITNER

tovarna za strešno lepenko, lesni cement, asfalt, kotran in grossol

Tržišč (Monfalkone pri Trstu).

Varujte se pred slično se glasečim a manjvrednim ponarejanjem.

Stanovanja s hrano

kje v bližini dunajske ceste išče gospod pri kaki samostojni ženski. — Ponudbe z naznanilom cene pod „Merkur 30“ uprav. „Slov. Naroda“. 2867-2

2 dijaka

mlajša, iz boljših rodbin, se sprejmeta na hrano in stanovanje. — Naslov pove uprav. „Slov. Nar.“. 2788-3

Lepa mesečna soba

se takoj odda na Franc Jožefovi cesti št. 5 v pritličju na levo. 2824-2

Učenec

iz poštene hiše in z dobrimi izpričevali se takoj sprejme. Več pove J. Keber, manufakturna trgovina v Ljubljani. 2805-3

Sprejme se takoj blagajničarka

Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 2871-2

Dijaki

2 ali 3, in pa dijakinje dobrih rodbin se sprejmejo na dobro domačo hrano in na lepo in suho stanovanje proti ugodnemu plačilu. 2818-3
Kje, pove uprav. Slov. Naroda.

Otvoritveno naznanilo!

V nedeljo, dne 10. septembra 1905. leta otvoritev nove umetniške razstave

Panorama-Kosmorana
v Ljubljani, Dvorski trg 3, pod „Narodno kavarno“.

Stalna razstava odlikovanih izvirnih streogramov na steklu.

Vsak teden nova serija. * * Potovanje po vesoljnem svetu. Zanimivost prve vrste. * Električna razsvetljava.

Ogleda se lahko vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer.

Vstopnina 30 h. Dijaki, otroci in vojaki 20 h. — V abonementu 10 vstopnic 2 K. Dijaki, otroci in vojaki 1 K 50 h.

Od dne 10. do 17. septembra 1905. leta

Vzhodna Sibirija. Vladivostok. Preko-sibirska železnica. Amur. Irkutsk itd.

Išče se prostorna

nemeblovana soba

z velikimi prostimi okni proti severu. Oglasi naj se prijavijo upravništvu „Slov. Naroda“ pod „J. K.“ 2727-6

Poštna pomožna

uradnica

pri uradu prvega razreda na Notranjskem, želi službeno mesto menjati.

Ponudbe sprejme upravništvo „Slov. Naroda“. 2846-2

Mizarske pomočnike

sprejme takoj ali tudi pozneje v stalno stavbo in pohištveno delo pod jako dobrimi pogoji 2443-6

Jakob Homovc

mehanično mizarstvo v Cerknici.

Trgovski vajenec

ki je dovršil nekaj gimnazijskih razredov, se takoj sprejme v manufakturni trgovini 2896

Ferd. Sajovica v Kranju.

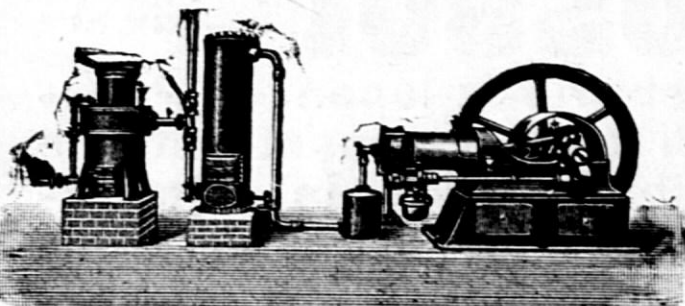
Pravým pokladem pro všechny, kdo pohloupením v mládí onemocněli, jest výtečné dílo:
Dra Retaua Sebeochrana.
České vydání po 80m vydání německém. S 27 vyobrazeními. Cena 4 Kor. Čti je každý, kdo následky těchto nepravostí trpí, na tisíc lidí vědí dluh tomu své uzdravení. Lze je dostati u nakladatelské firmy „Verlags-Magazin R. F. Beyer, Leipzig, Neumarkt No. 21“, jakož i v každém knihkupectví.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. junija 1906. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inmost, Monakovo, Ljubno, Selzthal v Anzei, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 07 m zjutraj obojni vlak v Trbiž od 1. junija do 10. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inmost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Pizen, Marijine vane, Heb Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj, Solnograd, Inmost, Bregeno, Zeneva, Pariz. — Ob 3. uri 15 m popoldne obojni vlak v Podnart-Kropo, samo ob nedeljah in praznikih. — Ob 3. uri 58 m popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Pizen, Marijine vane, Heb Francove vane, Karlove vane, Prago, Ljubljana-Linc-Praga direktni voz I. in II. razr., Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inmost, Monakovo (Ljubljana-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — **PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE**. Obojni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj obojni vlak v Novo mesto, Straže, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — **PRIHOD V LJUBLJANO** juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m zjutraj obojni vlak v Dunaj čez Amstetten, Monakovo (Monakovo-Ljubljana direktni voz I. in II. razr.), Inmost, Franzensfeste Solnograd Linc, Steyr, Anzei, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 12 m zjutraj obojni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne obojni vlak v Dunaj čez Amstetten, Lipsko, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Prago (Praga-Linc-Ljubljana direktni voz I. in II. razreda), Pizen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curb, Bregeno, Inmost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Imohor, Pontabel. — Ob 4. uri 29 m popoldne obojni vlak v Dunaj, Ljubno, Selzthal, Beljaka Celovca, Monakovega, Inmosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m zvečer obojni vlak v Dunaj, Lipskega Prage, Franzensfeste, Karlovih varov Heba, Mar. varov, Pizna Budejovic Lince, Ljubna, Beljaka Celovca, Pontabla, čez Selzthal ob Inmosta in Solnograda. — Ob 9. uri 5 m zvečer iz Lesece Bleda samo ob nedeljah in praznikih. — Ob 10. uri 40 m zvečer obojni vlak iz Trbiža od 1. junija do 10. septembra ob nedeljah in praznikih. — **PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA**. Obojni vlaki. Ob 8. uri 44 m zjutraj obojni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 36 m zvečer istotako. — **ODHOD IZ LJUBLJANE** juž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki. Ob 7. uri 25 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — **PRIHOD V LJUBLJANO** juž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki. Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je za 2 min pred krajevnim časom v Ljubli.

Nad 100.000 konjskih sil imamo v napravah sesalnega plina

našega sistema v prometu.
Zelo majhna poraba goriva.
Najcenejši obrat
Langen & Wolf
tovarna za motorje

Vse običajne velikosti do 100PH
so vedno v delu in se dobivajo
2885-3 v primernem roku.

na Dunaju, X.,
Laxenburgerstrasse 53.

Na milijone dam in gospodov uporablja „Feeoli n“.

Vprašajte svojega zdravnika, ali ni „Feeolin“ najboljša lepota za polt, lase in zobe! Najbolj nesnažen obraz in najrše roke zadobijo takoj aristokratsko finost in obliko po uporabi „Feeolina“. „Feeolin“ je angleško milo, obstoječe iz 42 najbolj zlahtnih in svežih zelišč. Jamčimo, da tudi gube in vrasko na obrazu, ogrci, mozolci, rdečica nosu itd. po uporabi „Feeolina“ brez sledu izginejo. — „Feeolin“ je najboljša sredstvo za snaženje, gojenje in lepašanje las, preprečuje izpadanje las, plešavost in boleznih glave. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljše čistilo sredstvo za zobe. Kdor uporablja redno „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Mi se zavezujemo takoj povrniti denar, ako ne bode vaše popolnoma zadovoljni s „Feeolinom“. — Cena za 1 komad K 1.-, 3 komadi K 2-50, 6 komadov K 4.-, 12 komadov K 7.-. — Pošt-nina pri enem komadu 20 h, od 3 komadov na-prej 60 h. — Po poštne povzetju 40 h več.

Razpošilja glavno skladišče **M. Feith, Dunaj VI.**, Mariahilferstr. 45.
Zaloga v Ljubljani: **Anton Kanc, drogerija.**
Nadalje se dobiva tudi v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah.

Razglas.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa I. veliki gimnaziji v Kranju vpisavali se bodo učenci, ki nameravajo vstopiti v prvi razred
v petek, dne 15. septembra

od 8. ure dalje v ravnateljevi pisarni.

Sprejemne preizkušnje se bodo vršile v soboto, dne 16. septembra od pol 9. ure zjutraj nadalje. Dotični učenci pridejo naj v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov ter naj prinese s seboj krstni list in zadnje šolsko izpričevalo.

Sprejemna taksa je določena na 6 K 80 h, ki se bode onim, ki preizkušnje ne bi prestali, vrnila.

Učencem, ki so že doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 16. ali 17. septembra pri ravnateljstvu s šolskim izpričevalom zadnjega polletja ter plačati 2 K 60 h prispevka za učila in igralna sredstva.

Učenci, ki žele iz drugih zavodov prestopiti na tukajšnji zavod, naj si priskrbe na izpričevalu zadnjega polletja pripomojo o pravilno na znanjem odhoda.

Šolsko leto 1905/1906 se prične dn. 19. septembra s slovesno službo božjo.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa I. vel. gimnazije v Kranju
dne 1. septembra 1905.

Učenci

iz boljših rodovin se sprejmejo na stanovanje in hrano pri uradniški vdovi. Lepo zračno stanovanje, vestno nadzorstvo. Klavir na razpolago.

Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Eden ali dva dijaka

iz boljših rodbin se vzameta k učiteljski rodovini na stanovanje in hrano. Posebna soba. Klavir in kopelj na razpolago. — Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Sode

vinske od 620 do 650 litrov vsebine
proda po nizki ceni

Fran Cascio

Vegove ulice št. 10.

Citre

poučuje temeljito po več nego 40letni praksi

Josip Omuletz.

Prijave do konca septembra v
Gospodskih ulicah št. 4, I. nadstr.
na levi.

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKO SLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN KRBIV
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igriške ulice št. 6.
Telefon št. 154.

Uradno dovoljena
že 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
Gospodske ulice št. 6
priporoča in namešča le boljše
službe iskajoče vsake vrste
za Ljubljano in drugod. Potnična
tukaj. — Natančneje v pisarni. —
Vestna in kolikor možno hitra
postrežba zagotovljena.
Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Ženitna ponudba.
Soliden 33 letni mladenič,
uradnik s stalno službo, letno
plačo čez 2000 K in penzijo
se želi oženiti s prijazno gospo-
dično, večjo gospodinjstvom, 3
imeti več tisoč kron ali ma-
lim posestvom.
Resne ponudbe pod „Nada
33“ na upravništvo „Slovenskega
Naroda“.
Za tajnost
se jamči.

NOVO!
Ivan Cankar:
GOSPA JUDIT.
To najnovejšo delo Cankarjevo
bo gotovo zanimalo tem bolj, ker
nekako že v povesti sami, še bolj pa
v predgovoru Cankar reagira na znano
kritiko o svojem delu „Hisa Marije
Pomočnice“ in brani svoje umetniško
stališče. Izza Prešernove „Nove pi-
sarije“ ni bila pozneje več napisana
nobena boljša in ostrejša satira. Da
se je pokazal Cankar iznova tudi
mojstra v slogu in jeziku, ni treba
poudarjati. Knjiga je izšla v elegantni
opremi, z izvirno risbo na naslovnem
listu.
Cena: broš. 2 K; po pošti 2 K 10 v.;
eleg. vez. 3 K 20 v.; po pošti 3 K 30 v.
Založništvo
L. Schwenker
v Ljubljani
Prešernove ulice št. 3.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno
jednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pro-
dpise glede tlakov in odporne trdote daleč nadariljujoči dobroti, kakor
tudi svoje priznane izvrstno zaprte.
Priporočila in spričevala
raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad:
Dunaj, I., Maximilianstrasse 3.

**FRAN CHRISTOPH-ov
svetli lak za tlá**

je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.

V Ljubljani:

Anton Stacul in Brata Eberl.

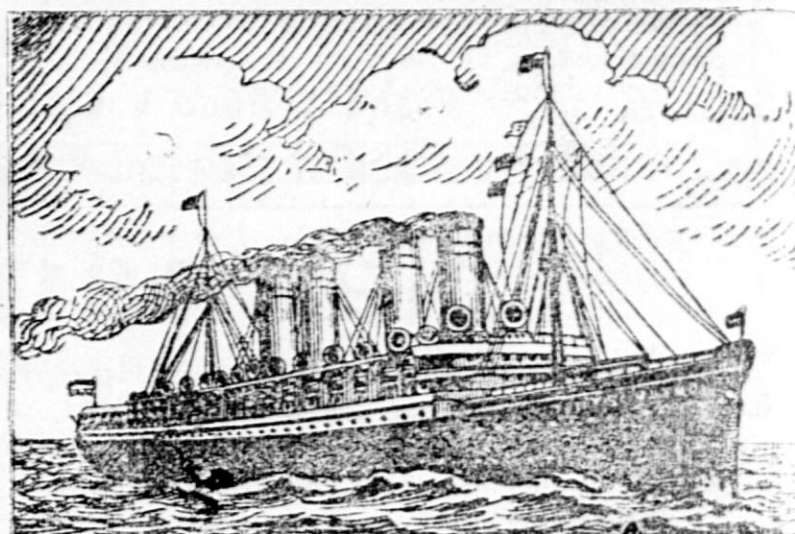
V Škofji Loki: **Matevž Žigon**; v Kranju **Fr. Dolenz**;
v Postojni: **C. Pikel.**

**Hamburg-
Amerika**

Iz Ljubljane
v New-York

z dobro, prosto hrano.

Odhod iz Ljubljane vsak
ponedeljek, torek in četrtek
v tednu.

Zastopnik;
FR. SEUNIG, Ljubljana
31 Dunajska cesta 31
Izvrstna sigurna vožnja z
brzoparniki
samo 6 dni samo
Pojasnila
se dajo povečkrat brezplačno.

**Nova tovarniška zaloga suknenega, platnenega,
perilnega in modnega blaga**

Jos. Petkosig
Stari trg št. 4 * Stari trg št. 4
Ljubljana
se priporoča za jesensko in zimsko sezono.
Vzorci se na zahtevo dopošljejo. Cene nizke.

Razglas.

Uradno je konstatovano, da je v nekaterih obmejnih krajih
naše države prikazala se **kolera**. Glede na današnje prometne
razmere ni izključeno, da se ta bolezen, ki v danih okoliščinah utegne
postati strašna morilka, zanese tudi v naše kraje. Zato se mi zdi
potrebno, pravočasno vse potrebno odrediti, da se v slučaju nje nastopa
v našem mestu odvrnejo od njegovega prebivalstva grozote, ki so v
prejšnjih časih združene bile s kolerskimi epidemijami.

V ta namen sem pred vsem sestavil troje magistratnih komisij,
ki imajo pregledati vse ljubljanske hiše in k njim spadajoča gospo-
darska poslopja, zato, da konstatujejo vse zdravstvene nedostatke in
vse one okoliščine, ki bi v slučaju zanešenja kolere v naše mesto
utegnile pospeševati razširjenje iste. Te komisije bodo posebno po-
zornost obračale na stranišča, pisoirje, greznice in gnojišča; preisko-
vale bodo pa tudi stanovanja, ako niso prevlažna, prezadehla in ne-
snažna. Voditeljem komisij sem podelil pravico, v skrajno
nujnih slučajih, kjer bi vsled sedanjih zdravstveno nedo-
pustnih razmer utegnili groziti nevarnost, dajati obsežna
naročila glede odprave takih razmer. Vsem tem naro-
čilom je nemudoma ustrezati; mestni magistrat se bode pa
po posebnem organu sproti prepričeval, v koliko so se po voditeljih
komisij dana naročila izvršila in bode proti nemarnikom postopal
kar najstrože.

Ker se bode to komisijonovanje, ki se začne že te dni, vršilo
v **interesu celokupnosti in vsakega posameznika**,
pričakujem, da bodo gospodje hišni posestniki, kakor tudi ostale
stranke, voditeljem komisij radi šli na roke ter jim skušali v vsakem
oziru olajševati njihovo nalogo.

Sicer pa bodi — kolikor toliko v pomirjenje — izrecno kon-
statovano, da so se zdravstvene razmere po prizadevanju mestne ob-
čine, katero je hvalevredno posnemala tudi cela vrsta hišnih pose-
stnikov, v poslednjih letih prav znamenito zboljšale. V morebitnem
boju proti koleri je to izrednega pomena. Treba je le še, da
prebivalstvo zaupljivo izpolnjuje navodila oblastev,
**ki se izdajo v interesu javnega zdravstva in pogla-
vitni del nevarnosti bode odstranjen.**

Pridržujoč si v slučaju potrebe izdati po mestnem fizikatu po-
sebna navodila glede obrambe pred pretečo epidemijo, priporočam danes
posebno, **naj se za pitje rabi izključno voda iz mestnega**
vodovoda in sicer neposredno iz pipe, torej ne že preje
v kake posode natočena, ker pri taki vodi ni izključeno, da so se
na katerikoli način zanesla vanjo komabakterije.

V Ljubljani, dne 5. septembra 1905.

Ustanovljeno 1862
Najstarejša tvornica
c. kr. dvorni
RUDOLF GEBURTH, Dunaj
VII. Kaiserstrasse 71, na voglu Burggasse.
Telefon 584.
peči in ognjišč
mašinist
Specialni ka-
talogi gratis
in franko.
**Zaloga ognjišč, štedil-
nikov in strojnih ognjišč**
za vsako porabo.
Vse vrste peči tudi s
trajnim gorenjem.

Išče se 2880-2
učitelj ruščine
za privatni pouk, dvakrat po 2 uri na teden. — Ponudbe pod naslovom „Ruščina“ na upravnishvo „Slov. Nar.“

Ceno se prodaja velika lesena baraka
ki se je v njej izvrševala gostilniška obrt in prodaja mešanega blaga. Baraka stoji v Podhodu pri Bledu pri gradnji Bobinjske železnice. — Več pove lastnik Anton Maver, založnik menageškega piva v Lescach, Gorenjsko. 2825-2

Triumph-štedilna ognjišča
za gospodinjstva, ekonomije i. t. dr. v vsakršni izpeljavi. Že 30 let so najbolje priznana. Priznana tudi kot najboljši in najprejše izdelki. Največja prihranitev goriva. Specijaliteta: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti doposlani namki. 1255 19
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Kavarna „Ilirija“
ob praznikih, sobotah in nedeljah
vso noč odprta.
Fric Novak
kavarnar 73-43
Kolodvorske ulice št. 22.

„IVAL“
Zdravniško priporočena zdravilna zeliščna primes h kopelimi za odrasle in otroke.
Kopeli z „Ivalom“ delajo čudeže ob protinu, revmatizmu, živčnih boleznih, ženskih boleznih, ob pomanjkanju spanja, mrzlosti rok in nog, hipohondriji, bledičnosti, naduhi, ohromelosti, krčih, zamakanju postelje, za kožne bolezni, hemoroide, želodčne bolezni itd.
Kopeli z „Ivalom“ jačijo živce, obnavljajo kri.
Pri ljudeh, ki se kopljejo z „Ivalom“, delujeta kri in živčni sistem normalno, čuti se zbistrijo, kar povzroči splošen dober počutek; duševna in telesna moč naraste, človek se čuti zdravega in srečnega in si s tem podaljša življenje, za največ ljudi prekratko.
Cena 3 škatljice za 3 kopeli 3.50 K, 10 škatljice za 10 kopeli 12.-K, 20 škatljice za 20 kopeli 20 K. Od 10 škatljic naprej franco.
Razpošilja po povzetju ali če se pošlje denar naprej 2617-2
M. Feith
DUNAJ VI. Mariahilferstrasse 45.

Pred ponarejanjem se hrani z vzorcem in znamko.

Sol za želodec

Julija Schaumann
deželna lekarnarja v Stockeravi. 164-10
Mnogo let že izpričano dietetično sredstvo za pospeševanje prebavljanja. Odstranjuje takoj želodčno kislino. Neprekošno za uravnanje in ohranjenje dobrega prebavljanja.
Dobiva se v vseh renom. lekarnah avstr.-ogrsko države. Cena 1 škatljice K 1.75. Razpošilja se po poštne povzetju ali če se naroči najmanj 3 škatljice.
Glavna zaloga: deželna lekarna JULIJA SCHAUMANN v Stockeravi.

Gospodična
poučuje glasovir in muzikalno teorijo. — Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 2762-3

Dobra kuharica

je izšla **Minka Vasičeva** je izšla
v založništvu Lavoslava Schwentnerja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obsega na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljane zajokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezane.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjaškega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in končno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 60-36

Nujno svarilo.

Častito občinstvo v njega lastnem interesu opozarjamo, da se delajo poizkusi rastlinske masti pod različnimi imeni in znamkami poveličevati in spravljati na trg.
Pred nakupom takih malovrednih ponaredb nujno svarimo, zakaj le po našem, v vseh državah patentovanem načinu napravljeni

KUNEROL

Je dokazano prva in najboljša
rastlinska mast, ki je kot najčistša jedilna mast

priznana od avtoritet. 2538-50
Popolno nadomestilo za surovo maslo, svinjsko maslo, maslo itd.
Zahtevajte „Kunerol“ v vsaki boljši prodajalnici jestvin. V kraje, kjer se „Kunerol“ še ne dobiva, pošiljamo poskusne pošne škatljice po okoli 5 kg brutto po 6 K 50 h za škatljo, franco na vsako avstro-ogrsko pošto proti povzetju. Za razpečevanje po železnici v zavrtkih po 1/2 ali 1 kg, zabojih pa od 10 kg naprej.

Za grosiste prednostne cene!

Brošure in zdravniška izpričevanja zastoj.

Prva in najstarejša tovarna za rastlinsko mast

v monarhiji
Emanuel Khuner & sin
Dunaj XIV/2. Etabilirana 1880.
C. kr. dvorni založnik

Pritlična hiša

v Metliki v najboljšem stanu, s prijaznim vrtom obdana, z vsemi potrebnimi prostori ter na jako ugodnem prostoru tik glavne ceste ležeča, se po nizki ceni takoj proda. Poleg hiše je tudi vodnjak z dobro pitno vodo.

Več se izve pri lastniku **E. Fux** star. v Metliki. 2808-3

Čudovita novost!

325 komadov za 2 gl.

Krasna ura z lepo verižico, točno idoča, za katero se daje dveletna garancija; zelo lepa laterna magica s 25 krasnimi podobami, zelo zabavno; 1 zelo elegantna broža najnovejše oblike, 1 lepa kravatsna igla s simli briljantom, 1 krasen kolij iz orient. biservov, s patent. zaklepom, najmodernejši nakit za dame, 1 fin usnjat mošnjček, jako elegantni nastavek za smotke z jantarnjem 1 garnitura ff. double-zlatih mansetnih in srajčnih gumbov s patent. zaklepom, 1 ff. niklast žepni nožek, 1 ff. toaletno zrcalo, belg. steklo v etuiju, 20 predmetov za dopisovanje in še 200 raznih komadov, vse, kar se potrebuje hiši zastoj. Krasnih 325 komadov z uro, ki je sama tega denarja vredna, pošilja proti poštne povzetju za 2 gl. raz pošiljalnica

S. Kohane, Krakov
št. 223.

Ako ne ugaja, se denar vrne. 2873
Mnogo priznanih pise n.

GRIČAR & MEJAČ

Prešernove ulice 9 LJUBLJANA Prešernove ulice 9

Največja zaloga zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke, velikanska izbira najnovejših modelov v konfekciji
== za gospe in deklice. ==

Posebnost: vsakovrstne zelo praktične obleke za šolarje po najnižjih cenah.

Zahtevajte pri nakupu

Varstvena znamka.

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pore izvratno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad tme „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Dobiva se povsod!

Ustje (Češko)

Juri Schicht

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje (Češko)

Samo v Angleškem skladišču oblek

se dobe **izvirni angleški**
svrtniki, športne suknje, ulsterji, derbyji, športne
in sacco-obleke, tudi **izvirni angleški**
raglani, napol dolgi paletoti, ovratniki, jopice,
damski kostumi, krila in mlčne bluže.

Največja izbira oblek za dečke in otroke.
Vse se prodaja po čudovito nizkih cenah.

O. Bernatović
v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

Naznanilo!

Dne 15. t. m. ob 8. uri zjutraj
bo v Jesenicah na Dolenjskem pol ure od Brežic
velika razprodaja

in sicer bo na prodaj
24 lepih in debelih prašičev, 24 glav lepih krav in volov,
konji, veliko ovs, pšenice, koruze, ječmena, krompirja, 1000
centov sena, ekvipaže, gospodarsko orodje in vozovi, sploh
vsa premičnina.

Dalje bo naprodaj
**dobra vinska posoda in 300 veder najboljšega
belega vina.**

Dražba se vrši ob vsakem vremenu, in se nadaljuje tudi še prihodnji dan.
Kupci se vnaprej vabijo.
2864-2 **Pirker in tov.**

Učne knjige za vse srednje in ljudske šole

v najnovejših odobrenih izdajah,
pisalne in risalne ter druge šolske potrebščine
v najboljši kakovosti in po zmernih cenah
priporoča

L. SCHWENTNER
v Ljubljani
Prešernove ulice št. 3.

Resnično

pomaga
velikansko
kot nedosežen
„uničevalec
mrčesov“.

Kupuj pa „le v steklenicah“!

V Ljubljani pri gospodih:

Iv. Fabiana nasl. Anton Korbar. F. Grošelj. Karl C. Holzer. Ivan Jabačin. Ant. Ječminek. Leopold Jeran.	Fr. Kham. Ant. Kanc, drog. Mihail Kastner. Edmund Kavčič. Henrik Kenda. Josip Kordin. Anton Krisper.	Peter Lassenik. Alojzij Lilleg. A. Mehle. P. Mencinger. Josip Murnik. J. Perdan. Vaso Petričič.	Karl Planinšek. A. Sušnik. M. E. Supan. A. Sarabon. Viktor Schiffer. M. Spreitzer. Anton Stacul.	Fran Stupica. Ferd. Terdina. Uradniško kon- sumno društvo.
---	--	---	--	---

Blad: Pavel Homann, Oton Wölfling. Črnomelj: Andrej Lackner, Karl Müller, B. Schweiger, Anton Zurec. Draga: P. S. Turk. Hrib: A. Bučar, Fran Kovač. Idrija: A. Jelenec, Josip Se- petavec, Valentin Lapajne. Kamnik: B. Hayek, J. Klemen- čič, J. Koschier, Fr. Subelj. Kočevje: F. Jonke, R. Kori- tnik, Fr. Loy, P. Petsche, J. Rötzel, M. Rom, F. Schlei- mer, F. Göder, F. Verderber. Kostanjevica: Alojzij Gač, Kriko: F. X. Aumann sin, R. Engelseberger.	Kranj: Fran Dolenc, Ivan Majdič, Karl Savnik, Je- karnar „pri sv. Trojici“, J. Krenner, R. & E. Ross. Ljubla: Lebinger & Berg- mann. Lož: F. Kovač. Mirna: Josip Schuller. Mokronog: J. Erath, B. Šbil, „pri škofu“, Peter Strel. Novo mesto: Küssel & Kon- čan, A. Pauser, F. Pieteraky, I. Picak. Polhov gradec: J. A. Leben. Postojna: A. Dittl, G. Pikal. Radeče: Ivan Haller, J. Trepetnik, L. občno rade- ško konsumno društvo.	Radovljica: L. Fürsager, Fr. Homann, Oton Homann. Sodražica: Ivan Levstik. Škoca: J. C. Juvantič. Škofja loka: R. Burdych. M. Zigon. Trzin: G. Bartol. Trebne: Jakob Petrovčič, Ivan Zernatto. Trzin: Frid. Raitharek. Velike Lašče: Ferdinand M. Doganoc. Vipava: — Vrhpolje: Fran Kobal. Vrhnika: D. Setina, R. Butner. Zagorje: R. F. Mihelčič, Iv. Müller sen. Žužembork: Jak. Dorean.
--	--	---

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjše

žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Nezanima naročnikom se
pošilja s povzajem.

Odlikovan s častno diplomom in zlato ko-
lajno na III. dunajski modni razstavi

P. CASSERMANN
krojaška obrt

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 3
se priporoča v izgotavljanje moških
oblek kakor tudi vseh avstr. uniform
po najnovejšem kroju.
Priznana solidno delo in zmerno cene.
Pristno angleško blago je v največji iz-
beri vedno v zalogi.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

priporočata

svojo bogato zalogo

šivalnih strojev,

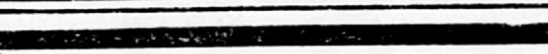
vozniških koles,

glasbenih avtomatov

in

pisalnih

strojev.

Veliko zalogo

za dame

in

gospode

kravat za gospode

toaletnega blaga

dalje

ščetic za zobe, glavnikov,

dišav, mil itd. itd.

iz najbolje renomiranih

tovarn priporoča

Alojzij Persche

Ljubljana

37

Pred škofijo št. 21.

HLODI

Nova tovarna za lesne izdelke v Ljubljani kupuje skozi celo leto proti
gotovini sledeče hlode na **kubični čevljev** franko državni kolodvor Ljubljana:

Smrekove, jelkove in borove od 24 cm. debelosti naprej in	vrsta I.	II.
dolgoti 4, 5, 6, 7 in 8 metrov	K	—54 —52
Bukove od 26 cm. debelosti naprej, dolgoti m 2-20 in m 4-40	„	—48 —44
Hrastove od 28 cm. debelosti naprej, dolgoti od 2 m naprej	„	1— —80

Ponudbe se sprejmejo za vsakršno število in je iste nasloviti na 767-43

TOVARNO ZA LESNE IZDELKE

Cesta na Rudolfovo železnico 47. Pisarna Šelenburgove ulice 6.

Za parkete in linolej!
Voščilo za pod, ki se briše mokro!

proizvaja svetel blesk brez glajenja!

Ohrani lesu **naravno svetlo barvo.**

Pušica 1/2 klg. K 2-50; pušica 1/2 klg. K 1-35.

Edina izdelovalca: **Finster & Meisner**, tvornica za lake, Monakovo.

Naprodaj imajo: v Ljubljani: Brata Eberl, Miklošičeva cesta, Ivan Jabačin,
Emonska cesta, M. Spreitzer, Stari trg. — V Kranju: Franc Dolenz in Peter
Majdič „pri Merkurju“. — V Novem mestu: Adolf Gustin. 2605-2

Naznanilo.

Čast mi je slavnemu občinstvu najvljudneje naznaniti, da sem si
osvojil dobro znani in nanovo renovirani

hotel pri „Zlatem jelenu“
(Al Cervo d' Oro)

združen s pivarno in restavracijo pri „Ledenici“
v Gorici, Ozka ulica hiš. št. 7, 9, 11.

Ker je to podjetje že od nekdaj na najboljšem glasu, potrduil se
bom tudi jaz, vsem željam č. obiskovalcev mojega hotela in restav-
racije kar najbolje postreči. Hotel stoji sredi mesta in je za cenjene gg.
potnike najbolj pripraven. Vse sobe so z novim pohištvom okusno opre-
mljene. Cene zmerno. Omnibus k vsakemu vlaknu. Kuhinja je v naj-
boljših rokah.

Na blagohoten obisk vabi najvljudneje

2803-3 **Al. Rasberger**, hotelir.

25 Knjigoveznica

Fr. Breskvar

v Ljubljani

na Ribjem trgu

(vileg Frančiškanskega mostu)

priporoča cenj. p. n. občinstvu svoje

nanovo urejeno

tiskanje napisov za

trakove k vencem

napisov za društvene tra-

kove, za zastave itd.

In vsa druga v to stroko spa-

dajajoča dela.

Naročnikom zunaj Ljubljane raz-

pošiljam izgotovljena dela že s

prvim odhajajočim vlakom.

26 *** Reklamne table ***

za trgovce, rokodelce,
obrtnike itd.

v raznih barvah in velikostih.

Ker so tiskani napisi še enkrat

lepši, okusnejši in ličnejši, ka-

kar pa napisi iz nalepljenih

papirnatih črk in ker tudi niso

dražji, se naadam od slav.

p. n. občinstva, zlasti pa od gg.

vrtnarjev in trgovcev, ki se

bavijo s prodajo trakov in ven-

cev, mnogo naročil, ki jih bom

vse izvršil v popolno zadovolj-

nost cenjenja naročnikov.

Cene zmerno, postrežba

solidna in točna.

6

Ustanovljena 1880.

Postajališče

cestne železnice

vila SAMASSA.

Ustanovljena 1880.

Postajališče

cestne železnice

vila SAMASSA.

Prva največja in najstarejša

zaloga klavirjev v Ljubljani

Florijanske ulice št. 42.

Usom se čast. p. n. občinstvu naznanjati, da oddam od danes naprej vse kla-

virje in pianine po najnižji ceni. Klavirji so iz zaloge najbolj renomiranih dunaj-

skih firm in niso kramarsko blago.

Salonski skračen klavirji črni, motni ali politirani orehovi,

z navkrižnimi strunami, s sed-

mernim železnim oporilom, slonokoščeno klaviaturo, 7 1/2 oktav moderator (zvok harfe).

Pianini črni, motni, angleška repeticijska mehanika, navkrižne strune, slono-

koščena klaviatura, moderator 7 1/2 oktav, želez. oporilo, oklepni glasovnik.

Mignon skračen klavirji preglani klavirji in pianini po

najnižjih cenah v zalogi za prodaj.

Najnižja izposojevalna pristojbina.

Pri prodaji jamčim za vsak instrument 10 let.

Priporočam se tudi najvnanje za ubiranje in popraviljanje v mestu in na deželi.

Z odličnim spoštovanjem 1863-14

FERD. DRAGATIN
trgovca s klavirji, ubiralec in popravilalec, zapriščeni cenilec c. k. okr. sodišča.